

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

PROSVETA

Issued daily except Sundays and Holidays

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XI. CHICAGO, ILL., SREDA 24. JULIJA (JULY) 1918

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

AVSTRIJA POPLAVLJENA Z VOJAŠKIMI BEGUNI.

Slovanski vojaki beže iz avstrijske armade z orožjem in organizirajo čete v domačih gorah. Ljudstvo podpira begune. Vojaški pulti v mnogih krajih. 650 rebelev ustreljenih na Ogrskem. Upori na Rumunskem.

London, 23. jul. — Reuterjeva časnikarska agentura je prejela poročila iz zanesljivih virov, da je na tisoče Čehoslovakov in Jugoslovancev pobegnilo iz avstro-ogrške armade in novi dezertirji se vedno uhajajo. Dezertirji se zbirajo v gorah v notranjosti Avstrije in organizirali so čete, ki se imenujejo "zeleni garda."

Velike čete češkoslovaških dezertirjev se koncentrirajo v gorovju Beskid na vzhodnem Moravskem. Te čete so dobro oborožene in nudijo krepak odpor v bojih z glavno armado. Najmanjšega dvoma ni, da te rebelne čete dobivajo podporo od češkega prebivalstva. Vlada je že izdala javno naredbu, v kateri grozi, da bo vsakdo strogo kaznovan, kdor podpira vojaške dezertirje.

Revolta v Dalmaciji.

Dalje prihaja poročilo iz zanesljivih virov, da so se pojavile večje in resne vojaške revolte na Češkem in v Dalmaciji. Jugoslovanski vojski beže z italijanske in balkanske fronte kar v celih četah. Vojaki so pobili svoje častnike in se umaknili v gozde, kjer so jim pridružujejo tudi ubežni ruski vjetniki. V mnogih krajih Bosne, Dalmacije, Hrvaške in drugod na avstrijskem jugu operirajo močne oborožene čete vojaških dezertirjev.

"Bosnijske Post" glasilo avstrijske vlade v Sarajevu, kaže, da so vladne sile v neprestanih spopadih z oboroženimi četami vojaških dezertirjev v Bosni in na Ogrskem, toda ne morejo jih potlačiti, razpršiti ali vjeti.

Punt na Rumunskem.

Rim, 23. jul. — Tukajšnja oficijelna poročila se glase, da je Nemčija naglo poslala v Rumunijo 300,000 mož z namenom, da potlačijo revolto, ki se je pojavila zadnje čase v okupiranih balbanski državi. Oboroženi spopadi med rumunskim ljudstvom in nemškimi garnizijami so postali že tako resni in nevarni, da so bili Avstro-Nemci primorani pomagati si z rezervnimi četami, ki so jih vzele z bojne fronte.

Avstrijski kabinet je padel.

London, 23. jul. — Iz Kodanija poročajo, da je avstrijski cesar Karl včeraj sprejel ostavko vsega ministristva z dr. Sevdlerjem na čelu.

Nemški vojski prihajajo k pameti.

London, 23. jul. — Vračajoči se angleški vjetniki iz Nemčije, ki so bili zamenjani valed trajne pobabljenosti, pripovedujejo, da so starejši nemški vojski, ki so strahili vjetnike, ignorirali kajzerjev rojstni dan v zadnjem januarju in niso se vdeležili slavnosti. Eden starih veteranov je dejal: "Čemu bi praznovali rojstni dan človeka, ki nas hoče vse pomoriti."

ZICE V VLADNIH ROKAH 31. JUL.

Tega dne prevzame zvezna vlada nadzorstvo in operiranje brzojavnega in telefonskega sistema v Ameriki.

WILSONOVA PROKLAMACIJA.

Washington, 23. jul. — Predsednik Wilson je danes izdal proklamacijo, v kateri razglasa, da vlada prične o polnoči 31. julija operirati in kontrolirati vse brzojavne in telefonske naprave v Združenih državah. Brezžični sistem in podmorski kabli še niso všteti.

NOVI RUDNIKI V DRŽAVI OHIO.

Cleveland, O. — Buckeye Coal and Railway družba se pripravja, da odpre nove rudnike in bližnji bodočnosti. Pričela je graditi glavne vohodnike in pokladati do njih tračnice, ki bodo zvezane z železniškimi progami.

Snow Fork Coal kompanija v Murrayju je vzela v najem 200 akrov premogovega polja v okraju Hoeking. Tu odpre majhen rudnik, v katerem bo producirala do 50,000 ton premoga na leto. Riddle Coal kompanija je v ravno tem okraju vzela v najem petdeset akrov in je pričela z gradnjo glavnega vohodnika v hrib.

North Hoeking Coal kompanija je vzela v najem v mestnem okraju Trimble 320 akrov premogovega polja. Pričela je graditi vhodnik. Na leto bo producirala do 100 tisoč ton premoga.

Riley Coal kompanija je vzela v najem 300 akrov premogovega polja. V novem rudniku bo producirala do 125,000 ton premoga na leto.

S KONVENCIJE ZIDARJEV.

Waco, Tex. — Državni konvenciji zidarjev je bilo predloženo poročilo, ki pravi, da so štiri lokalne unije dosegle osem dolarjev dnevne mezde pri osemurnem delu. Konvencija je sklenila, da stopi ozemlarska dnevna mezda za vsa država v veljavo s prvim septembrom tega leta. Od leta 1912 so zidarji prejeli v tej državi po sedem dolarjev mezde na dan.

UGODNA RAZSODBA ZA TEKSTILNE DELAVCE.

Lowell, Mass. — Tekstilni delavci so se vrnili na delo in najbrže ne bo stavke v tukajšnjih tekstilnih tovarnah, dokler traja vojna. Obe strani sta podpisali razsodbo, da predložita v bodoče vse svoje spore vojnemu delavskemu odboru. Tekstilni delavci so dobili povišano mezdo od 10 do 12 1/2 odstotkov od 17. junija. V sedmih tovarnah je stakalo do 15,000 delavcev.

Pogajalec je priznal štrajkujočim tkalcem v tovarnah American Woolen kompanije 50 odstotkov povisjanja in s tem je odpravljen tudi premijski sistem.

USPEH METLARJEV.

Los Angeles, Cal. — Organizacija metlarskih delavcev je izvajala pet dolarjev mezde na dan in osemurni delavnik.

MEZDA POKLADALCEV PARNIH CEVI ŠLA NAVZGOR.

St. Louis, Mo. — S prvim prihodnjega meseca bodo prejeli okladalci parnih cevi po 87 1/2 centov mezde na uro, njih pomagali pa 50 centov.

ČENA GAZOLINA SE PODRAŽI ZA POL CENTA.

Washington, D. C. — Čena gazolinu pojde zopet kviku. Kurivna uprava naznanja, da je povedala petrolejskemu narodnemu vojnemu odboru, da ne bo nasprotovala povisjanju cene gazolinu za pol centa pri galonu, če je gazolin v vozovnih nabiralnikih postavljen na trg. Čena postane veljavna še 22. julija 1918. Vzrok za povisjanje cene so povisane vozne cene na železnicah.

VSI NEMŠKI NAVALI ZASTONJ.

Opazovalci v američkem generalnem štabu so mnenja, da ostane zdaj ofenziva na strani zaveznikov.

VSE NEMŠKE PRIDOBITVE SO ZAMAN.

Washington, D. C. — Vojaški opazovalci v generalnem štabu so vedno bolj prepričani, da ostane ofenziva na strani zaveznikov, ki so jo odvezli zadnji četrtak Nemcem, dokler zavezniki ne prisilijo Nemcev da odstopijo toliko teritorija, kolikor so ga Nemci pridobili v petih zaporednih navalih.

Vsa znamenja govore, da francoske in ameriške čete vedno bolj obkoljujejo in tesno objemajo Nemce v kotu Soissons-Reims. — Vojni tajnik Baker je dejal v ponedeljek, da je železnica od Soissons do Chateau Thierryja, ki tvori edino nemško železniško zvezo za dovažanje potrebnih, prordrta.

General March je šel dalje in rekel, da so zavezniki zasedli do železnice. Posledica bo zanesljivo taka, da se bodo Nemci morali umakniti z velikimi izgubami do črte Soissons-Reims.

Mcdmett ko se ta kot hitro krči, naznanjajo britske depeše, da pride do resnih bojev bolj na severju, kjer so Nemci izvršili začetno in največjo pridobitev v petih navalih v tem letu.

Pondeljkove depeše so pripovedovale, da so Britje v zvezi s Francozi izvršili uspešne operacije vzhodno od Amiensa. Pogled na zemljevid nam pove, da se to vrši v boku globokega in naprej štrlečega kota, ki so ga Nemci napravili v marčnem navalu, z oporiščem v Noyonu in Amiensu in izrastkom v Montdidierju. Ameriške sile operirajo v tej sekciji, ki so pred kratkem zasedle Cantigny med Montdidierjem in Amiensom.

General Foch je dokazal s sedanjim uspešnim napadom, da ima s pomočjo ameriških čet toliko moči, da lahko preide v ofenzivo. Situacija se sedaj sama tako razvija, da z odpravo kota Soissons-Reims skrči bojno črto, kar omogoči generalu Fochu, da lahko nekaj svojih rezerv dodeli k napadu na kot Amiens, ki se nahaja bolj na severju.

Vojni tajnik Baker je dejal v ponedeljek, da so zavezniki po uradnih poročilih vjeli 20,000 Nemcev. Povedal je, da so poročila generala Pershingja s prejšnjega dne o zajetju 17,000 Nemcev in 560 topov tolmachi narobe. Njegovo poročilo pomeni, da so zavezniki zajeli toliko vjetnikov in topov in ne samo Američanov.

NADZOROVANJE V PORABI PREMOMA POMEMI VARNOSTI.

Washington, D. C. — Kurivna uprava je prejela poročilo, da je vladno nadzorovanje vporabe premoga prihranilo 81,000 ton premoga v pittsburskem distriktu. Administracija pravi, če bodo tako nadaljevali z varčevanjem skozi vse leto v 250,000 industrijskih obratih v Združenih državah, da bodo na leto prihranili 25,000,000 do 30,000,000 ton premoga.

FRANCOZI PRIČELI NOVO OFENZIVO.

Francoske čete napadle z uspehom v Pikardiji. Ofenziva med Aisno in Marno se nadaljuje in Nemci se umikajo med ljutimi protinapadi. Američani prodrli pet milj od Chateau Thierryja in pobasali več tisoč novih vjetnikov. Zmaga je vedno večja.

Paris, 23. jul. — Z bojšča poročajo, da zavezniki nadaljujejo ofenzivo na vsi smokrošeni črti od Soissons do Remsa. Nemci se umikajo, toda branijo vanko postojanko z močnim odporom. — Francoske čete so danes prodrle eno miljo na štiri milje dolgi črti bliso Montdidierja v Pikardiji.

Paris, 23. jul. — Z bojšča poročajo, da zavezniki nadaljujejo ofenzivo na vsi smokrošeni črti od Soissons do Remsa. Nemci se umikajo, toda branijo vanko postojanko z močnim odporom. — Francoske čete so danes prodrle eno miljo na štiri milje dolgi črti bliso Montdidierja v Pikardiji.

London, 23. jul. — Ameriške čete so danes okupirale mesto Jaulgonna na severnem bregu Marne in vjelo so 300 Nemcev. Dalje so Američani vjeli Buzancy južno od Soissons. Francoske čete so medtem zasedle hribe severno od Courcellesa in Oulchy-le-Chateau eno miljo severno od reke Ouroq.

Paris, 23. jul. — Vojni stan danes poroča, da so francoske čete v prejšnji noči napadle Nemce na južnovzhodnem koncu pikardske fronte in reokupirale postojanke Mailly-Rainval, Savillers in Ausvillers. Vse te postojanke so v okolišju Montdidierja. 350 Nemcev je bilo vjetih tekom tega boja. Na fronti med Aisno in Marne so divjali vsi noči silni topniški boji.

Paris, 23. jul. — Ljuta bitka ob Aisni, Marni in v Šampaniji se nadaljuje z vso furijo. Zavezniki so premagali zadnje nemške rezerve, ki jih je imel kronprinč Ruprecht poslat nekaj divizij na pomoč s severnega konca fronte.

Ameriške in francoske čete so večer napredovale na obeh bokih svoje črte in številni vjetniki so je pomnožilo za več tisoč mož.

Da Nemci ne bodo mogli obdržati sedanjega trikota med Aisno in Marne, je razvidno iz dejstva, da požigajo vasi in uničujejo skladišča municije, katere ne morejo vzeti s seboj. V okolišju Ferre-en-Tardenois je bilo videti ponečo velik požar, ki so ga spremljale močne eksplozije.

Francosko-ameriške čete so vzele z naskokom vas Epieds in hribe vzhodno od Mont St. Pera. Vse glavne ceste in železnice v nemškem trikotu so pod ognjem ameriško-francoskih topov. Okrog Soissons se nadaljujejo krvavi boji.

Po zadnjih poročilih z bojšča so Američani prodrli šest milj na drugo stran mesta Chateau Thierry; med Charvevesom in Glandom so zasedli gozd Barbillon, v katerem so vjeli 500 mož in vplenili tucat lahkih topov in na stotine strojnih pušk. Med Marne in Remsom, kjer pomagajo Američanom, Francozom in Italijanom tudi angleške čete, so Angleži vjeli 200 mož in vplenili 40 strojnih pušk. Novi vjetniki prihajajo v toliki množini, da jih ni možno sprati prešteti; število stoji zdaj pod konservativnem računom od 25,000 do 30,000 mož.

"Pomagajte!" vpije nemški kronprinč.

Paris, 23. jul. — Nemški kronprinč, ki poveljuje tepeni armadi v trikotu ob Marni in v Šampaniji, je včeraj prošil bavarskega kronprinca za pomoč. Zadnji se je odzval in poslal več rezervnih divizij z zapadnega dela fronte. Istočasno je pa tudi angleško poveljstvo poslalo menda ravno toliko divizij na prizorišče zavezniške ofenzive.

Vsa znamenja kažejo, da se bodo nemške čete umaknile do reke Vesle. Umikanje Nemcev severno od Marne gre zelo počasi, ker so

AMERICANI PRODRI DEVET MILJ.

Washington, 23. jul. — General Pershing je sinoči poročal: "Naše čete so v družbi s francoskimi četami dosegle in prekorščile cesto Soissons-Chateau Thierry med reko Ouroq in Oignom in okupirale Bezu, Epiehs in Charteves. Druge ameriške enote so prekorščile Marne z južne strani in osvojile mnoge vasi, ki so jih Nemci izpraznili v največji naglici."

Z ameriško armado ob Aisni, 23. jul. — Ameriške čete so pustile za seboj vas Bezu-St. Germain, ki leži pet milj severnovzhodno od Chateau Thierryja in devet milj od Boureschesa, kjer so Američani začeli ofenzivo zadnji četrtak. Avijatiki poročajo, da so Nemci umaknili v severnovzhodno smer, toda naša pehota nareti tupatam na močan odpor sovražnih zadnjih straž, ki tvorijo križje umikajoče se glavne armade.

Ameriške čete so v družbi s Francozi dosegle prvih pet dni svoje ofenzive sledeči rezultat:

1. Prodrle so deset milj dalje od povprečno dve milj dnevno.
2. Vjelo približno 25,000 do 30,000 Nemcev.
3. Vplenile 600 topov in na tisoče strojnih pušk.
4. Okupirale Chateau Thierry in mnogo drugih manjših postojank in pretrgale glavne komunikacijske zveze sovražnika.
5. Spravile so vso nemško trikotno zagazdo med Marne, Soissonsom in Remsom pod topniški ogenj zaveznikov.

Nemci mislijo, da je deset milijonov Američanov v Franciji.

London, 23. jul. — Nemški vojski na fronti med Aisno in Marne so že večer spreminili svoje mnenje in zdaj mislijo, da je bilo napadno poročilo, ki se je glasilo, da je milijon Američanov na Francoskem. Po njihovem mnenju jih mora biti najmanj deset milijonov! Tako se je izrazil nemški vjetnik pred poročevalcem lista "Times", ki ga je vprašal, kaj misli o Američanih. "Sočasno po bojih zadnji četrtak in petek, ko so Američani drli val za valom in poplavlili naše pozicije, mislim, da jih mora biti okrog deset milijonov tukaj", je odgovoril mož.

Poročevalce je bil v neki vasi bliso Soissons in je videl procesijo vjetih Nemcev, ki so koračili s tridesetimi oficirji na čelu in po štiri v vrsti, a vrsta je bila najmanj eno miljo dolga. Vsečani so stali ob cesti in jih dražili: "Ali marširate nash Paris!"; Nemci so se pa smejali. Kakšna konfuzija vlada v nemški armadi, je razvidno iz tega, ker je bilo samo med 56 vjetniki reprezentiranih sedem divizij. Samo dve ameriški enoti sta v bližini Soissons vjeli 123 častnikov in 5027 prostakov ter vplenili 460 strojnih pušk.

(Dalje na 3. str., 1. kol.)

IZ GLAVNEGA URADA.

PRITOŽBE IN PROŠNJE ZA KONVENCIJO.

Ustava S. N. P. J., V. Člen "Konvencija", točka 15, se glasi: "Vse pritožbe in prošnje na konvencijo morajo biti poslone gl. tajniku najkasneje tri dni pred konvencijo, na kar jih gl. tajnik izroči pritožbenemu odboru. Vsaka pritožba in prošnja, ki pride pozneje in ki ne pride v roke odboru, se zavrne."

V smislu prej omenjene točke v ustavi apeliram na vse člane, ki imajo kako pritožbo ali prošnjo, ki spada v področje pritožbenega odbora, da se stvar pošlje na gl. urad tajnika o pravem času, da jih lahko izroči pritožbenemu odboru.

John Verderbar,
gl. tajnik.

Darovi za pogorelce v Cis Elum, Wash.

- Društva: Srebrni Zvonček št. 232, \$15. — Slovan št. 283, \$3. — Lapa št. 129, \$9. — Slovenska Zastava št. 64, \$9.20. — Zveza št. 78, \$13.75. — Sloga št. 342, \$10. — Naprej št. 5, \$50. — Prvi Maj št. 268, \$5. — Bratska Sloga št. 236, \$10. — Jutranja Zora št. 54, \$10. — Lilija št. 58, \$25. — Slavček št. 145, \$5. — Bratje Svobode št. 26, \$5. — Napredni Slovenci št. 254, \$17.70. — Nanos št. 310, \$7. — V boj št. 53, \$5. — Lilija št. 95, \$2. — Bled št. 17, \$26.50. — Šmarnica št. 24, \$17. — Abraham Lincoln št. 276, \$7. — Rožna Dolina št. 92, \$10. — Sestraka Ljubezan št. 187, \$5. — Cirkniško Jezero št. 248, \$20. — Prostomislec št. 87, (preostanek veselice), \$40. — Zvon št. 40, \$5. — Adrija št. 3, \$5. — Zvezda št. 297, \$50. — Vstajnost št. 355, \$3. — Domovina št. 29, \$13.20. — Slovenska Gorica št. 281, \$5.45. — V boj za Narod št. 150, \$5. — Kamnik št. 204, \$5. — France Prešeren št. 34, \$5. — Delmonst št. 280, \$7.20. — Notranja Zarja št. 218, \$9. — Orel št. 21, \$5.50. — Rdeči Prapor št. 90, \$5. — Novi Dom št. 28, \$5. — Pomoč Bratu št. 302, \$8. — Triglav št. 82, \$10. — Orel št. 109, \$21. — Victoria št. 220, \$4.95. — Zveza št. 96, \$10. — Pobratimlje št. 188, \$3. — Člani društva Grozd in drugi rojaki nečlani jednote \$12.54.
- Skupaj \$524.99
Prejšnji izkaz 732.30
- Skupaj poslano \$1257.29
- John Verderbar.**

DOPISI.

Presto, Pa. — Delavske razmere so tu dovoljne, kar se tiče obratovanja, kajti dela se s polno paro.

Na društvenem polju smo precej dobro preskrbljeni; tu eksistirajo štiri slovenska podporna

društva, kar je vse kakor dvoboj za tako naselbino kot je naša.

Dne 10. avgusta zvečer bodo priredila slovenska društva veselico v Slovenski dvorani v Prestu. Preostanek je določen polovico ameriškemu Rdečemu križu in polovico Slovenskemu republikanskemu združenju. Društva, ki bodo sodelovala pri tej prireditvi so sledeča: Bralno in izobraževalno društvo v Prestu, Pa.; Slap Peričnik, št. 166, SNPJ, v Prestu, Pa.; Rožna Dolina, št. 125, SDPZ, v Burdine; Sv. Barbara, št. 4, JSKJ, v Burdine; društvo Sv. Jožefa, št. 21, KSKJ, v Burdine.

Upamo, da se bodo tukajšnji in okoliški Slovenci odzvali v obilnem številu in prihiteli na to prireditev. Pridite in polkažite, da se po vaših žilah pretaka slovenska kri in ne suženjska avstrijska. Pokažite vašo lojalnost naši novi domovini, kjer smo našli zavetje in boljše življenske pogoje.

Podpirati Rdeč križ je blago delo in s tem tudi pomagamo državi, vojakom in vsem tistim, katerim je organizacija Rdečega križa v pomoč.

Podpirati Slovensko republikansko združenje je naša dolžnost, kajti par takih organizacij z nekaj milijoni članov in konse bi bilo avstrijske avtokracije. Ker nas ni več milijonov, moramo združiti vse te moči, kar jih imamo. Z združenimi močmi moramo voditi naš boj za združenje Jugoslovanov v jugoslovansko federativno republiko, kjer ne bodo švigali po plečah ljudstva cesarski in kraljevi biči.

Ponavljam odstavek apela izvrševalnega odbora SRZ:

"Rojak, ki v teh resnih časih noče žrtvovati par centov za svobodo naroda iz katerega izhaja, ni vreden, da zahaja v slovensko družbo in ni vreden, da se nazivlje Slovenec."

V. W., predsednik veseligenega odbora.

(Drugi dopisi so na 6. str.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dolžnikom: — Več dopisov je moralo izostati, ravno tako tudi razprav h konvenciji. Vse pride na vrsto.

Pri razpravah h konvenciji bodite pazljivi, da ne pridete v prevelika protislovja. Kadar prepisujete točke iz pravil, jih morate navesti dobesedno. Kadar navajate člene in točke, morate navesti, ali je dotični člen povzet iz "splošnih pravil", "ustave" ali iz rubrike: "Pravila za člane(ice) in krajevna društva SNPJ."

Tudi ni umestno ponavljanje tistega, kar so pisali drugi dopisniki. Pogrešne reči niso dobre in v tem oziru tudi nimajo pomena.

A. M. Lorain, O. — Avstrija je napovedala vojni Srbiji 28. julija 1914.

Civilna lista avstrijskega cesarja je \$4,250,000.

Milko Vogrin.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje)

"Ali vidim prav?" premišljuje sedeč v kopeji, ko drda vlak po celovški dolini. "Ali me ne vara svet in blišč njegov? Ali sem res zagledal zvezdo svoje sreče na obnebu, ki se razprostira nad mojo domovino? Jeli res to ista zvezda, katero sem gledal nekdanj doma v mladostnih letih, tako srečen in vesel v obližju ljube matere? Tedaj so mi rekli, da ima vaak človek svojo zvezdico na nebu; in kdor ima večjo in svetlejšo, isti je srečnejši. Hodil sem torej vsak večer na hišni prag ali na obali Vrbskega jezera gledati zvezde; in med njimi, mislil sem si, bila je moja največja. In zakaj tudi ne? Saj sem bil takrat doma najrečnejši človek na svetu, meneč ob enem, da je vse okoli mene tudi tako srečno kakor jaz!"

Ali to ni trajalo dolgo. Vzrastel sem in zapustil dom. Dali so me v šolo. In kaj je pomenilo to? Ko sem zapustil dom, izgubil sem tudi zvezdo, katero sem prej gledal vsak večer. In odtorej je nisem videl nikdar več. — a zdaj se mi zopet dozdeva, kakor da bi jo bil sinoči zagledal, in čutim se srečnega, kakor nekdanj v letih svoje mladosti! In kdo ve, kako dolgo bom gledal aedanje zvezde blišč in sijaj? Hudi viharji in črni oblaki mi jo bodo zakrili; — moj čoln bode plaval v temi nesrečno pot, dokler se ne razbije!"

Pri teh besedah preletel Vogrin v duhu tek svojega življenja. Vse trpljenje in nezgode mu stopijo pred oči, in zdi se mu, da mu je bila osoda malokdaj mila. Kot dijak se je moral že ubijati, sam si za živeč in obstanek skrbeti, moral druge podučevati in si tako po hišah kruh služiti na gimnaziji kakor na vseučilišču. Koliko časa, koliko truda je pokopanega v teh urah, ko je on drugim svoj duh in svojo moč prodajal! In zakaj? Zato da živi in si pribori boljše bodočnost! Srečen, kdor ni skuhal tako grenekega kruha! Vse to pa je naš rojak dobro prestal; ohranil je pri vsem tem svojo čilost in dobro, nepopačeno srce. Edino tolažilno bile so mu vedno besede:

"Res je sicer, da jaz podučujem, ko drugi igrajo in se vesele; res je, da se začnem jaz šele zase učiti, ko že sladko spe premočnejši moji tovariši: vse to je sicer res, ali enkrat lahko ponosno rečem: "Vse kar imam, dosegel sem s svojimi lastnimi močmi, svojim trudom in umom. To boče enkrat moje plačilo in moj ponos!"

In glej ni li imel Vogrin prav? Te misli so ga vzdržavale v vseh njegovih nezgodah in hudih časih. One so ga vodile in mu dajale vedno moč. Izvršil je pri vsem tem svoje izpite, postal je rezervni častnik in na vse zadnje priboril si še doktorski klobuk. Mnogo

je dosegel naš Milko, in to v slabih razmerah! Ali osoda nemiloga pa tudi ni hitro pozabila, in nam se zdi, kakor da bi se ne mogla nesreča ločiti od istega, ki je enkrat zapačel njenim udarcem. Vogrin že zdaj šesto leto išče stalne službe, in si mora vedno še kot domači učitelj služiti svoj kruh! Kdaj bo vsega tega konec? Ali bo še letos nameščen in dosegel svoj cilj?

Take žalostne misli so rojile ubogemu Vogrinu po glavi. Spomni se onih časov, ko je še mlad dijak na gimnaziji deklamoval Prešernove sonete. Marsikaj mu tedaj ni bilo jasno, a zdaj mu stopajo stihl nesrečnega pesnika nehote pred oči. Zamislil se globoko in ponavlja v duhu pesnikove besede, katere še le zdaj prav razumeva:

"O srečna draga vas domača, Kjer hiša mojega stoji očeta! Da b' uka žejja me iz tvoje sveta

Speljala ne bila, goljufiva kača, Ne vedel bi, kako se v strup prebrača

Vse, kar srce si sladkega obeta!"

"O srečna draga vas domača, Kjer hiša mojega stoji očeta! Da b' uka žejja me iz tvoje sveta

Speljala ne bila, goljufiva kača, Ne vedel bi, kako se v strup prebrača,

Vse, kar srce si sladkega obeta!"

V teh besedah je izrazil pesnik svoje gorje, in le za človeka, ki čuti in trpi kakor Vogrin, pisane so te vrstice!

Iz takih misli vzdrami Vogrina grofinja. Čudno se ji je zdelo, da je Vogrin na enkrat utihnil. S prva ni bila tega zapazila, kajti obdnovala je lepo celovško ravnino in okrožujoče jo gore. A ko se začne vlak bolj po enoličnih krajih pomikati, izpregovori:

"Zakaj tako tiho gospod doktor? Gotovo premišljuje, kakov učinek je napravil sinoči vaš navdušeni govor. Do dobra ste uganili Madžara, gospoda barona Bendo. Ako se ne motim, ugajali vaši nazori tudi gospe Skenovski in gosple Olgi."

"Taki govori, milostljiva grofinja," odvrne premišljeno Vogrin, "ostajajoče svoje pravo mnenje, 'ostanejo brez globljih učinkov, ako jim ne moremo javno do veljave pripomoči. Sicer pa dandanes najboljšo dokazuje nič ne ne more, ako ne pride ono iz ust veljavnih, na kramlu sedečih mož. O tem sem dobrom prepričan, in zatorej ne pripisujem večerajšnjim besedam posebnega pomena."

"Tu imate prav," pristavi grof. "Ako človek v ozki družbi, v krogu svojih znancev kakošno besedo zine in izreče svoje prepričanje, to še nima nobene posebne veljave. Jaz se le čudim baronu Bendi, da se je tako hudo razvnel in razsrdil. On je postal celo razsrdljiv proti vam in vašemu narodu."

"V tem je pač pokazal svoje madžarsko pokolenje in nprav," odgovori mirno, a odločno dr. Vogrin.

"Jako ošaben in nagle jeze se mi dozdeva baron Robert," začne nja zdaj grofinja. "Njegove navade, njegovo obnašanje in govorjenje je bilo večeraj nekako čudno. Pri igri so ga že celo močje šaljive besede razjezile, tako da je bil potem ves večer slabe volje. Iz vsega bi lahko sklepala, da ne sodita skupaj Olga in Robert. Ona je zanj prenežno prenedolžno bitje! Jas se ne motim lahko v človeku, ako ga le enkrat vidim."

Po teh besedah pa je začela grofinja opisovati značaj barona Roberta. Ženske razvidijo in spoznajo notranjost človeško sicer prej kakor mi možki, a čestokrat se tudi varajo; kajti pri njih je večidel prvo srečanje odločilno. Tudi gospa grofinja je bila dobra opazovalka ljudi, a vendar si je večerajšnje Roberto-vo vedenje krivo tolmčila.

Z velikim zanimanjem je sledil seveda Vogrin besedam gospe grofinje. Vsako potezo Robertovega značaja si je zapomnil, in srce mu je samega veselja plalo, ko je grofinja dokazovala, da se ne moreta nikdar v srečnem življenju družiti tako nasprotna človeka, kakor sta Olga in Robert.

(Dalje.)

Naročajte in širite svoj list "Prosveto."

Vabilo na izlet ali piknik

katerega prirede skupno vsa

Slovenska društva v Moon Run, Pa.

v nedeljo, dne 28. julija, 1918

na prijaznem gričku in vrtu rojaka Leonard Mihona.

Uljudno vabimo vse tukajšnje Slovence in Slovenke, da se v mnogem številu udeležite tega IZLETA.

Vabimo tudi vse slovensko občinstvo iz bližnje okolice, da se udeleži te zabave in nam tako pripomore do boljšega in popolnejšega uspeha. Čisti dobiček je namenjen za S. R. Z. Ta dan vsi na plan, zabavajte se z nami! Za dobro in točno postrežbo bude skrbel ODBOR!

Vabilo na veselico

katere priredi

Jugosl. Soc. Klub št. 13, v Sygan, Pa. v dvorani društva "Bratstva št. 6 S. N. P. J.

v soboto večer dne 27. julija, 1918.

Igrala bode izvrstna godba in vsak bo dobil dovolj zabave.

Vstopnina za moške je 50c. Žena z možem prosta vstopnine, posamezne ženske plačajo po 25c.

Uljudno vabimo vse slovensko občinstvo in vsa društva, ter klube iz bližnje okolice, da se množično udeležite te naše zabave. Za točno in dobro postrežbo bode skrbel veselilni odbor. Dobro došli! Odhor!

VABILO NA VESELICO

katere priredi

"Slovenska Aleksander Godba" v soboto dne 27. julija, t. l. na Alexander Place, Canonsburg, Pa., v dvorani društva Postojnska Jama.

Začetek točno ob 6 uri zvečer. Vstopnina je \$1.50. Ženske so proste vstopnine.

Člani godbe so sklenili da si nabavijo godbeno obleko (uniformo) in se namerava s to veselico dobiti nekaj pripomočka za to. Torej vsled tega najuljudnejše vabimo vsa društva in vse slovensko občinstvo domače, iz bližnje okolice, da nas poseti v polnem številu pri tej veselici in s tem pripomore k boljšemu uspehu. Za dobro postrežbo bo izvrstno preskrbljeno. Pridite vsi!

ODBOR.

Usoda ljubezni.

Izvirna povest, spisal J. Koder.

(Datja)

Kdo bo mislil na to, saj nič ne pomaga! Tako si misli marsikateri vojak in zavriška ter se počim tovarišem pridruži.

Tam ob strani, v posebnem krogu sedi tudi gruča častnikov, ki si sladi z vinom, razgovori in zdraviciami zadnji še mirni večer.

V njih družini opazimo tudi zdravnika Miroslava. On v zadnjem času sicer pogumnejši in veselejši, sedi nocej nekoliko zamišljen in večidel molči. Pa kako bi tudi mogel drugače? Nocej se je spomnil zopet tako živo svoje mile Jospine, svoje minole sreče, in nekaj tako milega, tako sladkega se mu vzbudi v preih, nek notranji glas mu pravi: "Le upaj in upaj, ni še vse izgubljeno. — Dolgo časa si prizadeva, da bi si pregnal nesramne misli, a ni mu mogoče.

Zdaj pride poročilo, da je dospela zadnja pošta v tabor in da se še nocej razdele pošne pošiljave adresatom.

Uro pozneje sedi marsikateri zaglobljen v prejeto pismo, in mnoga skrivna solza kane iz očesa, lahko da zadnja solza slovesa od dragih.

Tudi Miroslav je dobil nepričakovano pismo, ne vedoč od koga. Bila pa je ženska pisava.

Nekako osupnjen in bled razpečati lepi zavoj in prične štati:

Dragi gospod: —

izmerno, ki je darovala Vašemu spominu svoje zdravje in svoje vse.

O koliko se je medtem spremenilo, blagi gospod, odkar ste odšli, nas tako nenadoma zapu tilo, koliko je pretrpela Vaša Jospina, k liko jaz, njena sestra.

Še isti večer — menda Vam je znano — je hudo zbolela, bledla vedno o Vas in v obupu ali omračanju uma bežala v noč za Vami, meneč, da Vam sledi kot objubljena nevesta. Na pol onemogo so jo pripeljali siloma nazaj. Duševni boleznii sledila je telesna. Vse leto se ni skoraj ganila iz postelje. A zdaj ji je boljše. Prva njena beseda je bilo Vaše ime.

Zdaj sedim neprenehoma pri nji in pripovedovati ji mgram o Vas. Naša teta je tudi sprevidela, da morete le VI rešiti njeno mla- do življenje ter ji je obljubila, da privoli v vajino zvezo. Na njeno besedo Vam pišem tudi to pismo.

O pridite torej, dragi gospod, ne mudite se dalje! Z nepopisljivim veseljem Vas pričakujem jaz, Vaša prijateljica, tudi Vaša prej Vam sovražna teta, posebno pa Vaša brez Vas od dne do dne bolj gineča Jospina.

Vrnite se urno in spremenite ta kraj žalosti in tuge v nekdanji veselji raj!

Vaša prijateljica

Ema."

Kakor razsvetli v viharu temni noči blisk za trenutno širno nebo, a jedva da izgine, že votlo zagradi in se še črnejša tema povrne, tako je bilo v Miroslavovi duši, ko prečita pismo.

Pred enim treutkom brezupen, brez vsega, kar bi ga vezalo na življenje, a zdaj — tako na- depoln, tako nepopisljivo srečen. V enem trenutku so pregnani mračni oblaki otožnih misli in vsa trpkost breztolačnosti je pozabljena. Ali za koliko časa? — Ob prvi zori že sabliška in zagradi

prvi strel, ki uniči vse, vso njegovo novorojeno srečo, njegovo vnovič prerajeno ljubezen.

Miroslav zapusti svoje društvo in hiti pod temno nočno nebo. Tamkaj sede na zemljo, zakrije obraz z obema rokama in nežno in goreče poljublja pisemce, dokler ne zadremlje vse okrog njega, dokler ne pogasnejo zadnji ognji in ne potihnejo vesele pesmi, dokler ne zagradi prvi topov strel, zapoje bojne trobente in se prične krvavi ples.

VIII.

Na jugu je bil sklenjen mir in vojske hité vesele domov. Prijatelj zopet stiska prijatelju roko, sivi oče, skrbna mati objemljeta srečno vrnivšega sina. A koliko ljubelih sre pričakovalo je zastoj zaželjene vrnitve svojih ljubimcev, koliko solz se je prelivalo za junaki, pokopanimi na bojišču!

Tudi v belem gradu za šumečim Inom sedite dve osebi ter mislita na veselo vrnitev nekoga iz bojišča.

Bleda, slabotna deklica, kateri se bere na obrazu, koliko je prestala v minolem času, sloni podpirajoče svojo otožno glavo v belo dlan poleg svoje sestre, rumenolase družice in le zdajpazdaj kratko odgovarja ljubeznivim besedam svoje sestrice.

Danes je sama teta pisala in to že drugo pismo višjemu poveljništvu; zvedeti moramo, zakaj ni odgovora od njega," pravi zdaj mlajša sestra Ema svoji starejši Jospini in še pristavi: "Nič se ne boj; veseli se, vse pojde bolje, čim se vrne, potem napravimo zaroko."

Svetli žarek ljubezni in nepopisne sreče zablišči zdaj v Jospininem otožnem očesu in kakor v zahvalo stisne sestri roko in ji zaupno pogleda v obraz.

A kakor bi jo premamili strah radi negotovosti sladke nade, pristavi bojazljivo: "A kedo vé, ali še misli name, in dali ni davno pozabil nesrečne

deklice, in more li odpustiti toliko znakov razčlajenja naši teti in ponosnemu baronu. Bojim se, da on ne bo mogel storiti tega. Kakor je bil blag, kakor je bil poln najplemenitejših čustev, vendar menim, da se je moralo njegovo srce spremeniti in da zaničuje vse, kar mu je bilo nekdanj tako drago in milo."

"Ravno zaradi tega, ker ima blag značaj, ne bo pozabil tvoje ljubezni," tolaži Ema užaljeno sestro, ter se trudi pregnati ji nemir iz srca.

"Ko bi me ljubil," odvrne Jospina po kratkem molku, bi mi saj pisal. Ema sama besediča od njega, da me ni pozabil, zadostovala bi, da me popolnoma umiri in osreči. In potem, ako bi se me spominjal z blagim spominom, odgovoril bi vsaj na tvoje in tetino pismo. Ali nobene vesti ni od njega. O, ne razumem, kako je to mogoče!"

Jadikuje Jospina z bolestinim glasom in se plaho oklepa svoje aestre.

"Drug vzrok ne more biti, nego — nočem ti več prikrivati, ljuba Jospina, kar moraš tako prej ali slej izvedeti — boj na jugu. Ta boj je kriv vsega molčanja; kajti poročalo se je teti, da je tudi on poslan s svojim polkom na južno bojišče."

"Gorje meni, gotovo ne živi več, gotovo je umrl in leži pokopan v tuji zemlji, in zapustil je brez vsega slovesa mene, nesrečno ljubinko!"

vzklikne Jospina ter si zakrije obraz z rokama, kakor da bi si hotela z njimi zakriti strašno slutnjo o njegovi smrti, ter odvrtni oči od njegove podobe smrti, katera se ji je kot grozeča Erinija vstopila pred očesa duša.

"Ne misli takoj na kaj takega! Zdravniki v vojnah niso v enaki nevarnosti z drugimi. Samo dolžnosti poklica in okoliščine ga zadržujejo, da nam ne piše," tolaži Ema lhtečo svojo sestro in si prizadeva, pregnati ji nenadoma vzbujeno slutnjo, dasi je ona sama že na kaj enakega mislila.

(Nadaljevanje.)

VESTI Z BOJISCA.

(Nadaljevanje s prve strani)

Z bojisca poročajo o dramatičnem prizoru, ko je neki Američan vjel med drugimi Nemci tudi svojega lastnega brata. Vjeti brat je takoj hotel stopiti v ameriško armado, toda njegova prošnja je bila odklonjena.

Junaško delo letalcev.

Pariz, 23. jul. — Vojni stan poroča, da so ameriško-francoski avijatikci včeraj zmetali 50 ton bomb na nemške pozicije ob Veli in Ardri in na kolodvoru v Fismesu, Laonu in Berry-Au-Bacu. Avijatikci so tudi streljali iz strojnih pušk, ki jih imajo na letalih, v nemške čete in bežeče transporte ter vrgli na tla devet sovražnih eroplanov.

London, 23. jul. — Angleški avijatikci so včeraj uničili pet sovražnih letal in zmetali 14 ton bomb na nemške železniške baze.

Obiskali so tudi nemške mesta, Mannheim, Zweibrucken in Rootwell, kjer so razdejali tovarne za bojni material.

Angleži nadaljujejo lokalne boje.

London, 23. jul. — Današnje uradno poročilo se glasi, da so angleške čete zopet napredovale v lokalnih bojih, južno od Hebterna in Merrisa, blizu Meterena in severno od Alberta.

Z balkanske fronte.

Rim, 23. jul. — Uradno poročajo, da italijanske in francoske čete v Albaniji nadaljujejo svoje operacije ob reki Devol. Italijani so včeraj vjeli sto mož in vpenili sedem strojnih pušk. Prodiranje v divjinah srednje Albanije je počasno, ker morajo zavezniške čete sprosti delati ceste za prevažanje topov.

Z italijanske fronte ni nič novega izjemši navadnih topniških dvobojev in spopadov med strazami.

Nemčija postaja nervozna.

Bern, Švica, 23. jul. — Iz časopisov in privatnih pisem je videti, da je vsa Nemčija nervozna vsled poraza ob Marni in ljudstvo strahoma pričakuje, kaj se pride. Poslanec Held je rekel v bavarski zbornici, da "Nemce obhaja strah, medtem ko se zavezniški niti malo ne zmenijo za mir." Poslanec Dir je napadel kancelarja Hertlinga in dodal, da so "vsi nemški diplomatje veliki nevedneži."

Vsenemški listi so pa naenkrat pričeli pisati, da odločilna zmagane pride na zapadni fronti, temveč na vzhodu — v angleški Indiji, kamor je treba poslati veliko armado čez Kavkaz in Perzijo.

Razno iz inozemstva.

(Nadaljevanje s prve strani)

Scheidemann je proti revoluciji.

Amsterdam, 23. jul. — Filip Scheidemann, vodja večinskih socialistov v Nemčiji, je dejal pred kratkim na nekem shodu v Essenu kakor je čitati v nemških listih: "Naši sovražniki še vedno upajo, da notranja revolucija razbije nemško armado. Kar se tiče revolucije, je ne bo nikdar v Nemčiji. Skrbeti moramo, da vojna konča čimprej, ampak pustiti pa ne smemo, da bi bila Nemčija poražena, kajti delavec bi potem najbolj trpel."

Mirovni manever se bliža.

Rim, 23. jul. — Časopisi iz Avstrije namigujejo, da vsled izjavljanja avstrijske ofenzive ob Pavi in poraza Nemece ob Marni pride kmalu mirovna ponudba iz Berlina in Dunaja.

Curich, 23. jul. — Z Dunaja poročajo, da je obiščeni svet v Lvovu (Galicija) sprejel resolucijo, v kateri zahteva, da se takoj odpre mirovno pogajanje na podlagi samoodločevanja narodov.

Dalje javljajo z Dunaja, da se govori o grafu Cerninu in Bleibenu kot nasledniku odstopivšega Seydlera. Bleiben je zagrižen sovražnik Čehov in Jugoslovancev.

Uganka Hindenburg.

London, 23. jul. — Iz Amsterdamu javljajo: "Molk nemškega generalnega štaba o Hindenburgu je porodil veliko uganko v Nemčiji. Odkar je bil zadnji teden omenjen general Ludendorff kot šef generalnega štaba v berlinskem poročilu, je nastalo v Nemčiji milijone govoric in uganj o starem maršalu. Eni pravijo, da je mrtev, drugi, da leži nekje v bolnišnici, tretji, da je v norišnici in tako dalje brez konca in kraja."

Ozračna zbornica zavrnila žensko volilno pravico. Amsterdam. — Nižja ogrska zbornica je v četrtek zavrgla načrt za žensko volilno pravico na Ogrskem.

Bolševiki ne marajo kajzerjeve garde v Moskvi.

London. — Iz Moskve poročajo, da bi nemška vlada rada poslala bataljon vojakov v Moskvo za stražo nemškega poslanstva, toda bolševiška vlada je zavrnila zahtevo s pojasnilom, da ne mara tujih čet v Moskvi in da ima dovolj svojih čet za varstvo inozemskih poslanikov.

Medzavestniška socialistična konferenca v Parizu.

Pariz. — 27. t. m. se odprla tukaj konferenca zastopnikov vseh socialističnih frakcij iz zavezniških držav, na kateri bodo razpravljali o spomenici zadnje medzavestniške konference v Londonu. Francoske frakcije so izvolile tri zastopnike; Thomas je izvolila večina, Longusta manjšina, dočim zastopa Renaudel srednjo pot.

Iz Londona pride Henderson, iz Stockholma Branting in navzoči bodo tudi ameriški socialisti, ki zastopajo manjšino.

Nemška večinska frakcija je sporočila Huysmansu, tajniku mednarodnega biroja, da želi sklicanje mednarodne konference.

Velik požar v Carigradu.

Haag. — Semkaj je prišlo poročilo, da je divjal od 31. maja do 2. junija velik požar v Carigradu, ki je uničil malone ves stari Stambul. Zgorelo je 5000 hiš in 200,000 oseb je ostalo brez strehe.

Ameriške vesti.

14 ŽITNIH ELEVATORJEV ZA PRTH.

Springfield, Ill. — Štirinajst žitnih elevatorjev, vrhnanih s pšenico, so zaprlj v okraju Sangamon, ker ne morejo dobiti železniških voz. Če ne dobe takoj potrebnih voz, bodo primorani zapreti vse elevatorje. Charles Atkins, ravnatelj državnega poljedelskega departamenta, brzojavil je v ponedeljek v Washington, da poškije nemudoma vozove. Dejal je, da do srede potrebujejo dve sto voz, da nalože vanje pšenice. On trdi, če ne pride pomoč, da lahko farmarji prodajo pridelek, da bo ovirana setev letošnje ozimline.

LETNIK 1918 BO KMALU POZVAN V ARMADO.

Chicago, Ill. — Novinci, ki so se registrirali letos, bodo po sodbi mnogih članov lokalnih nabornih komisij kmalu pozvani v armado, ker so dokončali zdravniško preiskavo in razredovanje.

Pričakujejo, da te novince pozovejo v armado v avgustu in septembru.

Vsi predsedniki lokalnih komisij so dobili poziv, da pošljejo generalnemu adjutantu popolno poročilo, kakšno teh novincev je v prvem razredu in sposobnih za vojaško službo.

NOVA OBRAVNAVA ZA THOM. MOONEYJA ODKLONJENA.

San Francisco, Cal. — Najvišje kalifornijsko državno sodišče je odklonilo priziv za ponovno obravnavo Thomas Mooneyja, ki je bil obsojen na večala, češ, da je sodeloval pri bombnem napadu na demonstracijo za vojno pripravljajenje.

Po obsodbi Mooneyja je prišlo na dan, da je glavna državna priča nagovarjala drugo pričo h kričanju predkone, kar so izpovedale pri obravnavi. Predsednik Wilson je poslal posebno komisijo na zahtev, ki jo je vodil tajnik delavškega departamenta. Komisija je imela

nalog, da preišče afero nepristransko in poroča predsedniku. Komisija je izvršila dano nalogo, na kar se je predsednik zavzel za stvar in menil, naj Mooneyja pomilostijo, da ima priliko pri drugi obravnavi dokazati svojo nedolžnost. Tako stališče je zavzel tudi Samuel Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije". Za Mooneyja se je zavzelo vse organizirano delavstvo in nabralo je potrebni denar za njegovo obravnavo.

Vloženi so bili prizivi na podlagi novih dokazov za ponovno obravnavo, a vsi ti prizivi so bili odklonjeni na podlagi kalifornijskega sodniškega reda, ker teh dokazov niso predložili pri obravnavi.

Po kalifornijskem sodniškem redu se je obravnavo vršila pravilno in na podlagi tega dejstva, ki ima samo tehnično vrednost, da ni bila izvršena justična zmotna, so vse inštančne odklonile priziv za novo obravnavo. Kalifornijski sodniški red je izjema in takega sodniškega reda ni nikjer v Združenih državah, kajti povsod velja načelo, če se po končan obravnavi predlože dokazi, ki obujajo dvom, da je obsojenec kriv, se dovoli novo obravnavo.

Mooneyja so že prepeljali v državno ječo v San Quintinu in ga zaprlj v celice, ki stoji v vrsti, v kateri so celice za obsojence na smrt. Mooneyjeva usoda je sedaj odvisna od gubernerja. Tako se je izrazil McKenzie, zagovornik Mooneyjev. Guberner Stevens lahko pomilostijo Mooneyja in mu da tako priliko, da lahko dokaže svojo nedolžnost.

CESTNOŽELEZNIŠKI USLUŽBENCI SE ORGANIZIRAJO.

Denver, Colo. — Novi organizaciji cestnoželezniških uslužbencev, ki je bila organizirana minoli četrtek, se je pridružilo do nedelje do 700 uslužbencev. Namen organizacije je, da skrajša delovne ure in pribori uslužbencem boljše zedo.

Uslužbenici so poslali vojnemu delavskemu odboru peticijo, v kateri se obračajo nanj, da jim pripomore do 50 centov minimalne mezde na uro. Za vzrok navajajo draginjo. Kopoljo peticije so poslali tudi Frederick W. Hildu, ravnatelju družbe.

Družba je pred kratkem naznanila, da poviša uslužbencem plačo za šest centov na uro pred 15. avgustom. S tem povikanjem znaša minimalna mezda 34 centov na uro, maksimalna pa 40 centov.

SODNIJSKA ZMOTA.

Bicknell, Ind. — Pred sedmimi leti so obsodili nekoga človeka v Alabami na sedem let ječe, češ, da je umoril svojo ženo, od katere se je ločil. Kostj, ki so jih izkopali blizo moževe hiše, so rekli, da so od njegove žene.

Mr. John Wilson, njegova bivša žena, ki je sedaj poročena z nekim tujakim rudarjem, se je odpravila v Birmingham, da dokaže, da še živi in da je sodišče obsodilo nedolžnega človeka v dosmrtno ječo.

Takoj po obsodbi nedolžnega človeka je prišel njegov brat iskati ženo in na tem iskanju je prišel v Bicknell in tukaj je našel mrs. Wilson, ki je bilo ločena žena njegovega brata. Prosil jo je, da naj se poda takoj na pot in reši njegovega brata iz ječe, ki sedi tam vsled sodnijske znote.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO ZA POSOJILU KITAJSKI.

Washington, D. C. — Ameriška vlada je za posojilo Kitajski, če briše vsa neplačana posojila in da posodijo nove posojilo bankirji iz Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Japonske.

Detalji za posojilo še niso izvršeni, ampak sodijo, da gre za \$50.000.000 posojila.

CHICAGO JE ZDAJ ZOPET BREZ MADEŽA.

Chicago, Ill. — V Chicagu so zopet enkrat lovili grešnike. William H. Luthardt, drugi namestnik policijskega načelnika, je naročil Hugh T. McCarthyju, nadzorniku morale, da s tridesetimi možmi polovi grešnike.

Odšli so na južno stran mesta in pogledali, kaj ljudje delajo v zamorskih kabareth, igralnicah in drugih zloglasnih hišah. Pri pregledovanju teh hiš so zajeli do 300 oseb obojega spola in jih odgnali na policijsko postajo na Har-

risonovi ulici, da doženejo, če so njihove slike v hudodelskem albumu. Pri dovažanju aretirancev so rabili kar ducat policijskih voz. Po končani preiskavi so jih seveda odvedli nazaj na policijske postaje, v delokrogu katerih so bili aretirani.

Lov na grešnike je povzročil paniko v takozvani krčmi Pekin, v kateri je bilo od 800 do 900 oseb vseh plemen. Tukaj je človek lahko opazoval najbolj temno afriško polt, pa zopet najbolj belo polt kavkaškega plemena. Ko so se lovei prikazali na plešiču, je nastal krič in vse je hitelo k izhodu. Članom zamorskega orkestra so iz strahu odvrenele roke in godba je utihnila. Vsi izhodi so bili zastraženi s policijo in plesalci in plesalke so morali zopet na plešiče. Ko je policija odbrala trideset žen in pet in šestdeset mož, je bilo drugim dovoljeno oditi.

Na vrsto so prišla tudi druga taka plešiča, da je bilo končno aretiranih do tri sto oseb.

Ko so odšli na lov na grešnike in grešnice, je nekdo bahavo objavil, da bo mesto očiščeno grešnikov, grešnice in igralnice za denar.

Smešno! Če po enem tednu vpri-zore tak lov, jih mogoče odpeljejo še večje število na policijske postaje, kajti za odpravo take socialne bolezni je treba že boljših sredstev, kot so policijska.

NEZGODE V RUDNIKIH.

Chicago, Ill. — John Dankaso je prišel v rudniku Sangamon Coal kompanije pri Springfieldu, Ill., med naložena vozlička. Dobil je težke poškodbe na ramenih.

V rudniku Blairtown pri Roek Springsu, Wyo., je bil elektrokuiran Anton Sedej, ko je prišel v dotiko z živo električno žico.

John C. Wetzela je podsulo v rudniku Colbert pri Shamokinu, Pa.

V rudniku Jacknife pri Phillipsburgu, Mont., je podsulo sedem rudarjev, ki so jih rešili po napor-nem delu.

V rudniku Grant pri Goshenu, Ind., je eksplozirala smodnik. Mr. tva sta obležala John Crosby in Joseph Jackson, ranjena sta pa bila Thomas Crosby in Albert White.

John Raymond Penmana, namestnika rudniškega predelavca, je ubilo kamenje v rudniku pri Green Ridgu, Pa.

UBEŽEN KAZNENEC PRIJET.

Chicago, Ill. — Polcija je prijela Joseph McFaddena, alias Cleeva, ki je dne 27. junija pobegnil iz jolietške kaznilnice, kjer je služil petletno kazen.

Ko so ga vprašali, kaj je delal, odkar je pobegnil iz kaznilnice, je dejal, da je delal v ladjedelnici v South Chicagu.

MALI OGLASI

Pittsburgh, Pa.

Službo dobe dve dekleti za hišna dela: \$9.00 na teden; dve osebi v družini; izglasite se na 5812 Darlington Rd. Hazel 1337. (1x).

RAD BI IZVEDEL

za svojo sestro Heleno Kraševce, sedaj omožena Palčič. Cenjene čitatelje uljudno prosim če kdo ve za njen naslov, da mi ga naznani, če bo pa sama štala ta oglas naj se mi prijavi na moj naslov: FRAN KRAŠEVEC, P. O. Box 171, Keewatin, Minn.

POTREBUJEMO 50 IZUČENIH RUDARJEV.

Tower Hill Connelville Coke Co., Republic, Pa.

Prmog je 8 čevljev visok, dobra strcha in tlak. Rov s uhom. Ni plina, elektrčne svetilke se rabijo. Dela so strojem in pikom. Mi imamo stalno delo in naši boljši delavci zaslužijo po \$6.00 do \$10.00 na dan.

Dobra, 3 do 6000na stanovanjara se dobe v najem po \$5.00 do \$8.00. Sole, orkve, zabavališča in prodajalne so tukaj.

Republic, Pa., je lepo, malo mesto poleg Monogehla R. R., ravno med Uniontown in Brownsville, Pa. Poulčina kaza vozi vanku pol ure. Pridite takoj ali pa se oglasite za nadaljnja pojasnila pri: MR. F. A. COFFROTH, Superintendenta, REPUBLIC, PA.

FRANCIS A. BOGADEK,

slovensko-hrvaški advokat,

VRHOVNI ODVETNIK NAR. HRV. ZAJEDNICE,

soba 103 Bakewell Building,

vogal Diamond in Grant Sta.,

(nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inskorp. 17. Junja 1907 v dr. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Josef Kubelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, F. O. Box 1, Cicero, Ill. Zapisnikar: John Molek, 4009 W. 51st St., Chicago, Ill. NADZORNI ODBOR: Jože Ambrožič, box 251, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill. F. S. Taucher, 674 Ashay Ave., Rockspring, Wyo. POBOTNI ODBOR: Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa. Jože Radišek, box 433, Smithton, Pa. Rudolf Plosteršek, box 436, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa. M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O. UREDNIK PROSVETE: Jože Zvertnik. VRHOVNI ODVAJNIK: F. J. Kern, M. D., 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VNE DENARNE KADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOŽE AMBROŽIČ, box 251, Canonsburg, Pa. PRITOŽBE preprijljive vsehina, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAST, box 140, Canonsburg, Pa. VSI DOPISI, razprave, štakli, naspanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, oglaš, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravlštvo "Prosvete" se rabita imen uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah. Potne noge. niso samo neprijetno razočaranje, ampak so tudi zelo škodljive zdravju. Potenje dela namred noge boleče, da človek težko hodi; poleg tega pa dela potenje nog tudi hud in zopern amrad. Čemu bi si toraj ne pomagali v tej zadevi, ko imate zato lepo priliko in hitro odpomoč? Kupite si Sever's Foot Powder (Severov Prašek za noge). Umajte si noge vsako noč z gorko vodo, zjutraj si pa nadrgnite s tem praškom po nogah, podplatih, petah in med prsti. Denite nekaj tega praška tudi v čevlje in v nogavice. Ta prašek je najboljša sredstvo za noge, če se vam potijo, če vas bolijo, srbiijo, če so otokle in utrujene. Ta prašek dela, da so noge, čevlji in nogavice suhe. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 25 centov. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

DR. JOS. V. GRAHEK. edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388. 843 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK. "Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmernih cenah. ANTON ZORNIK, Hermisla, Pa.

POTREBUJEMO 50 IZUČENIH RUDARJEV. Tower Hill Connelville Coke Co., Republic, Pa. Prmog je 8 čevljev visok, dobra strcha in tlak. Rov s uhom. Ni plina, elektrčne svetilke se rabijo. Dela so strojem in pikom. Mi imamo stalno delo in naši boljši delavci zaslužijo po \$6.00 do \$10.00 na dan. Dobra, 3 do 6000na stanovanjara se dobe v najem po \$5.00 do \$8.00. Sole, orkve, zabavališča in prodajalne so tukaj. Republic, Pa., je lepo, malo mesto poleg Monogehla R. R., ravno med Uniontown in Brownsville, Pa. Poulčina kaza vozi vanku pol ure. Pridite takoj ali pa se oglasite za nadaljnja pojasnila pri: MR. F. A. COFFROTH, Superintendenta, REPUBLIC, PA.

Prof. Dr. Mullin. ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE. 411-4th Avenue (NA SPROTI POŠTE) Pittsburgh, Pa. ELEKTRIČNA PREGLEDNA K Z SARKI. Stari in izkušeni zdravnik, s 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, želodca, obilni, trganja, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni možkih. Odravi vsako bolezen katere prevrains v svojo okrbno. Uporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Njega cena. Navest brezplačno. Tolez pregled popolnoma jamcem. Pri menzi se zdravi veliko število Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 3. večer, ob nedeljah samo od 10. do 2. popoldan.

Dr. Koler. SLOVENSKI ZDRAVNIK. 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388. 843 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler. SLOVENSKI ZDRAVNIK. 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388. 843 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izjaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Narodnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4638.

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 30—18) pomeni, da vam je s tem dnevom potekla narodnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

Mrtvi car, pasji dnevi in drugo.

Nikolaj Romanov, nekdanji car vseh Rusov, je naposled mrtev — uradno mrtev.

Nikolaj je rekel v začetku vojne, da se bo boril, dokler bo zadnji ruski mušič še živ. Ruskim mušičem je še na milijone, toda Nikolaj leži v grobu brez spomenika in centralni izvrševalni odbor sovjetske vlade v Moskvi izjavlja, da je bila ekzekucija pravilna.

Tako končajo avtokratije. Včeraj je še bil po milosti božji vladar države in glavnik cerkve — danes pa trohni nekje v zapuščenem kraju in "pravilno" je tako.

Ne pišemo teh vestih iz kakega usmiljenja do mrtvega Nikolaja. Prav nič se nam ne smili kakor se nam ne bi smilil nemški kajzer, da ga jutri prevrne krogla. Ako bi imel Nikolaj tisoč življenj in če bi ga tisočkrat ustrelili, ne bi bile s tem niti za eno tisočinko poplačane krivice, ki jih je on prizadajal ruskemu narodu. Smrtna kazen je bila za živšega carskega tirana sploh ena najslabših kazni, katere bolševiki niso izvršili zaradi tega, da kaznujejo nekdanjega carja, temveč ker so jih prisilili k temu nepričakovane okolščine. Nikolaj bi bil moral živeti in delati za svoj kruh kakor najnavadnejši ruski delavec — to bi bila za njega najhujša in najzaslužnejša kazen.

Radovedni smo, kako se je počutil nemški Viljem, ko je čital vest o končni usmrtni svojega kronanega brata. Gotovo se je vsedel k mizi, podprl ošabno bučo in se vprašal: "Kaj, če tudi mene čaka enaka usoda?" Viljem prejema te dni zelo slabe vesti. Na francoski fronti je smola, v Avstriji vedno bolj kipi in končno pride vest, da je tako sramotno umrl bratec Nikolaj. To da misliti tudi kajzerju.

Zdaj so pasji dnevi. Vročina pasjih dni je velika. V Hoerberjevi dvorani je bil shod škotskih kraljevašev. Tudi v dvorani je bila huda vročina. Govorili so "znani govorniki" iz Clevelanda in Chicaga. Oder je bil poln govornikov, toda v dvorani je bilo mnogo praznih stolov, kajti vročina je bila velika. Vsak zdrav človek prenese sto gradov v pasjih dneh, ampak to ni nič, kadar se z odra izlije vrela smola in gorne žveplo, ki leti po dvorani. Smola in žveplo je bilo namenjeno za "bolševike", toda "bolševikov" ni bilo tam — in to je bila največja smola. Mrhe so imeli piknik v hladnih sencah in drugi so se kopali v jezuru in oddale so se — zavali nad smolo v Hoerberjevi dvorani.

Zdi se nam, da so se zbrale največje krfskodedlarške luči, kar jih premore kraljevaški tabor v ameriški republiki, samo zato v Hoerberjevi dvorani, da se počteno izrigajo nad Slovenskim republikanskim združenjem — in to so storili samii med seboj. Zdaj je narod rešen, svoboda je na krožniku in gospodje so šli domov. Bila je zabava, da nikdar take in — brezplačna.

Tako se deluje za svobodo in narod!

Blagoslovljena boji vojna, ki si dala ljudstvu orožje v roke!

Mnogi narodi so rabili in še rabijo orožje v svojo lastno škodo, ampak čas je velik učitelj in po vsaki noči pride dan. Ruski car je oborožil milijone mušičov in delavcev, toda usmrtila ga je njegova lastna puška, ki jo je dal v roke revolucionarjev. Tako se bo nekega dne zgodilo Viljemu Hohencolernu in vsem drugim tiranom, ki izrabljajo potrepljivost tlačnega ljudstva.

Iz Avstrije prihajajo vesti, da uhaja iz armade na tisoče vojakov, ki se zdaj skrivajo v gorah na Češkem, Ogrskem, Slovenskem, Hrvaškem itd. Vsi dezertirji so pa vzeli s seboj puške in bajonete in poročilo pravi, da so organizirali cele čete, ki delajo oblastem velike slinosti in skrbi.

Zdi se, kakor da se stari kraj vrača v nekdanje čase hajdukov, ki so gospodarili v gozdech in prežali ob cestah na bogat plen. Ali sedanji "hajduki" bodo se igrali vlogo. Prepričani smo, da je ljudstvo z njimi v zvezi in preiskrbljuje jih s hrano in strelivom — in čim pride trenotek, na katerega čakajo, bodo planili iz gozdov kot revolucionarna armada in takrat gorje cesarju in njegovi plemeniti bandi, ki je dala tem ljudem orožje v roke!

Veselite se bratje, kadar čitate, da dezertirajo Slovenci, Hrvatje, Čehi in drugi in se zbirajo s puškami v rokah v domačih gorah, kajti oni so rebeli, ki ne pripoznajo nobenega vladarja več. Res je, da bo mnogo vjetih in ustreljenih, ali vsi ne bodo nikdar vjeti, in kadar pride dan revolucije, takrat jih bo slavilo ljudstvo kot svoje junake.

V poljskem mestu Krakovu so izpustili iz ječ vse hudece, ker jih nimajo s čim hraniti, pravice pa nimajo, da bi jih umorili s gladom. Zato so jim dali svobodo, da se sami žive, župan je pa opozoril prebivalstvo, da se čuva globoko kakor zna in more.

Oproščeni hudeci si bodo gotovo znali pomagati, da ne poginejo gladi in ljudstvo bo imelo eno nadlogo več. Ljudstvo se pa ne more dosti pritožiti, dokler so tudi veliki zločinci na prostem. Dokler smejo kajzer, avstrijski Karl in njuni ultrabanditi ropati in klati povsod, kjer zagospodarijo, dotlej ju smejo posnemati tudi mali zločinci v njegovem cesarstvu.

Radni politični in bizniški pustolovci, ki begajo in izkoriščajo slovensko delavstvo v Ameriki, najdejo še zmiraj nekaj materiala za svoje hazardne igre. Naj bo igra še tako prozorna in neumna in naj voditelji pustolovstva menjajo štirindvajsetkrat na dan "prepričanje", kljub temu se še dobe naši ljudje, ki jim dajejo zavetje in potuho. En sam pogled na te ljudi vam pa pove, da so tam doma, kjer se še šopiri nazadnjaštvo in grda nevednost.

Poglejte nazaj v čase, ko še ni bila Amerika v vojni, in videli boste, da je črnozolto avstrijskemu najbolj cvetelo v tistih naselbinah in v tistih krogih, kjer ima farovž prevladajočo besedo; pogledjte danes in zopet vidite, da so ravnotam gnezdeca kraljevaške propagande.

Vsa krivda leži v žalostnem dejstvu, da so mnogi naši delavci še nepoučeni in lahkoverni; kakor jih potegne prvi, tako jih nalma drugi in tretji, samo da povezne na glavo kapuce meniha.

Gotovo je, da so zavedni slovenski delavci, ki mislijo s svojimi glavami, dovolj močni, da lahko delujejo za pravično stvar neodvisno od svojih zaspeljanih tovarišev, ampak želja zavednih delavcev je, da bi bili vsi enkrat pametni. Zakaj ne bi bili vsi slovenski delavci v Ameriki na pravi poti, ki jo je odmeril veliki čas moderne dobe?

Slovenska narodna podpora, največja organizacija med slovenskim narodom v severni Ameriki, si mora vzeti nalogo, da izpopolni to vrzel, da izobrazuje duševno kakor podpira materialno. Naša jednota mora postati instrument kulturne naobrazbe za vse Slovence v Ameriki. Boj nevednosti! Boj temi!

Odmevi.

Tekmujoče velike države pa so se igrala s temi državami kakor z žogo in ta igra je bila na škodo edinole balkanskim narodom in demokraciji, pospeševala pa je militarizem in pohlep po imperialističnih pridobitvah v prizadatih državah. Nemčija je s pomočjo Avstrije gradila svoj most čez jugoslovanske kraje proti Solunu in dalje v Malo Azijo.

Med njenimi graditelji se v sedanjih vojni nahaja tudi oficijalna Bolgarija, ker njena buržoazija in dvorska kasta pričakuje od Nemčije večje koristi kakor od zaveznikov. Tudi o Bolgariji so nam vedno pravili, da je silno demokratska država, da ima najbolj demokratično konstitucijo izmed vseh balkanskih držav. Ampak Bolgarija ima na krmilu državne ladje carja, carjem pa je demokracija le beseda, njihovi dinastični interesi pa vse. Zadnje so pripravili žrtvovati biogostajski naroda in kadar jim gre za obstanek, so pripravili žrtvovati ljudstvo in državo propadu, samo da ohranijo sebe na krmilu. Ako se jim to ne posreči, je navsezadnje le ljudstvo tisto, ki trpi, oni si pa poiščejo kje v kaki tuji, državni prijazno bivališče, kjer "užijajo sad svojega naporega dela". Kaj je njim ljudstvo?! Navadna brezpravna masa, ki je na svetu zato, da uboga ukaze!

Na koncu četrtega leta vojne se zviha med državami red srednje, velikih monarhij z vsemi svojimi privesci, da se še vzdrži na krmilu. Gospoda v Berlinu in na Dunaju je pripravljena izbrpati znanje ljudske moči, za "obrambo" svojih držav, za obrambo "njihovih" držav, kajti ljudstvo mora v njihovih državah samo slediti ukazom. Avtokratska kila je gospodarica njegove usode.

Slovenci nimajo niti najmanjšega vzroka navduševati se za tak družabni red. Slovenski narod onstran oceana je dovolj trpel in krvavel v tej vojni, ravno tako tudi Hrvati in Srbi; yes, tudi Bolgari. Ne smete pozabiti, da so Bolgari sili te vojne. Ne smete pozabiti, da se tudi v Bolgariji vzdržuje vladajoča kasta s pomočjo bajonotov. Res je, da je vladajoča klika čenvala bolgarsko ljudstvo proti Srbiji. To jim ni bilo posebno težko, kajti čut ponosa bolgarskega naroda v drugi balkanski vojni je bil užaljen. Treba je bilo le apelirati na ta čut in ščuvati na maščevanje. Toda bolgarsko ljudstvo in na potu k streznitvi. Tudi ono spoznava, da kajzerjevi in Ferdinandovi interesi niso interesi bolgarskega naroda. In prej ali slej bo bolgarski narod spoznal, da je njegova bodočnost le v federativni republiki svobodnih jugoslovanskih narodov.

Ščuvanje bolgarske vladne klike proti Srbom ni koristilo ne enemu niti drugemu narodu. Ako bi bile ti dve države v adane po ljudstvu s razsodnimi, preudarnimi državniki, bi se stvari snakale bržkone drugače. Ker se niso, si jih lahko vzamemo za nauk, kako se da najuspešnejše rešiti balkansko, odnosno jugoslovansko vprašanje. Pravijo, da izkušnje izgube Sloveka.

Balkansko vprašanje ni samo vprašanje Jugoslovanov in drugih balkanskih plemen, nego je mednarodno vprašanje. Rešiti ga bo treba na en ali drugi način. Če zmaga demokracija popolnoma, tedaj bo rešitev tega vprašanja lahka. Ako zmaga le delno, tedaj bo tudi rešitev, vsaj začasno, delna. Mi vemo, kakoj se mora rešiti to vprašanje, da bo v interesu ljudstev prizadetih narodov in

svetovne demokracije. Avstrija tudi vé, kako se ga more rešiti, da bo v interesu avstrijske in nemške reakcije. Tudi londonski odbor vé, kako se mora rešiti to vprašanje, in je to tudi povdani v krfski deklaraciji.

Nekoliko luči, kako se lahko uspešno reši jugoslovansko vprašanje, da se izognemo nadaljnim komplikacijam na Balkanu in avstrijskemu jugu, boste dobili v knjižici: "Krfska deklaracija in demokracija." Dobi se pri glavnem tajniku S. R. Z. ali pa pri zastopnikih lokalnih organizacij.

Kadar zasledujete naše gibanje, ga presojujate brez strasti, brez vsake mržnje in potem si stavite vprašanje: kdo ima prav, kdo je za demokratsko osvoboditev Jugoslovanov? Ako ste o gibanju količkaj poučeni, boste lahko našli odgovor na to vprašanje. Če pa je vaša edina hrana gradivo, ki ga dobite v listih, ki bližajo Slovensko Republičansko Združenje, potem je tudi z vami težko govoriti, ker so vas opojili s blatenjem naše organizacije.

Mi namo popolno zaupanje v naše ljudstvo, ker je prevdarno, ker pazljivo zasleduje politično situacijo in ker študira razna mednarodna vprašanja. To ljudstvo ni ustanovilo Slovenskega Republičanskega Združenja kar na slepo areo, nego na temelj demokracije. Noben demokrat ne more reči, da je naš program nedemokratski, da je jugoslovanska federativna republika škodljiva razvijanju jugoslovanskih narodov. Demokratsko misleči Slovenci, kakor tudi Hrvati in Srbi so se pridružili delovanju za ta program, kot ga zastopa S. R. Z.

Kadar bo prišel čas, ko bodo prilike ugodne, bodo Jugoslovani v domovini s pomočjo Jugoslovanov v inozemstvu ustanovili Jugoslavijo za ljudstvo, ne pa za dinastije. Taka Jugoslavija bo federativna republika.

Na shodu političnega društva Edinost v Trstu, ki se je vršil meseca maja t. l., je med drugim nastopil tudi zastopnik tržaške organizacije jugoslovanske socialdemokratske stranke, sodrug Golouh, ki je v svojem govoru izjavil, da stoji jugoslovanska socialna demokracija trdno na stališču osvoboditve Jugoslovanov v svobodno državo. "Narod, ki ne teži za svobodo ne zasluži, da živi." Golouh je nadalje dejal, da imajo vrste, ki se bore za svobodo Jugoslov, v slovenskih socialnih demokratičnih najevrstejše in najodločnejše tovariše v borbi za skupni cilj."

Jugoslovanska socialna demokracija ne more biti drugačna, kajti združenje Jugoslovanov je za njeno staro stališče. Za združenje jugoslovanskih narodov so imeli jugoslovanski socialni demokrate določen program davno prej, predno se je še komu sanjalo o kakih krfski deklaraciji. Sodobna prijava oficijelno glasilo krfskih deklarantov, "Jugoslovanski Svijet" in vprašuje: "Kaj poredijo naši slovenski socialisti v Ameriki na to?" Napisali so članek pod naslovom: Držanje socialistov v domovini. Ko je članek končan s citati starokrajjskih listov, ga zaključuje z "oražnim vprašanjem."

Namen takih vprašanj je vzbuditi med ameriški Slovenci mnenje, da so slovenski socialisti v Ameriki nasprotni delovanju sodrugov v domovini in da so slednji v vrstah bojnikov, ki zastopajo program krfske deklaracije.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicagu, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Gočina, Frank Kerše, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič,

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravljia, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Pogodič, Matt Pogorelec, John Bezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabric, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaž še niso prijavili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne poljizavje je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

DRUGA REDNA KONVENCIJA SLOV. REPUB. ZDRUŽENJA.

Druga redna konvencija S. R. Z. se prične dne 13. septembra 1918 v Chicagu. V ta namen je potrebno, da se izvršijo volitve delegatov vsaj do 30. avgusta in da so naznanjena tajniku njih imena najkasneje do 5. septembra. Vsaka krajevna organizacija S. R. Z. je opravičena do dveh zastopnikov ali delegatov, vsaka centralizirana podpora, kulturna ali politična organizacija, pridružena S. R. Z., tudi do dveh, listi in posamezna samostojna ali k drugim organizacijam spadajoča društva pa pošljejo po enega zastopnika ali delegata. Stroške delegatov trpijo organizacije ali listi, ki jih pošljejo. Okrajne organizacije S. R. Z., kot n. pr. ona v Lawrence, Pa., Franklin, Kans., itd., so opravičene poslati za vsako krajevno organizacijo po dva delegata. Torej, ako je n. pr. v okrajni organizaciji v Lawrence, Pa., združenih deset krajevnih organizacij sosednih nasebin, je opravičena do dvajset delegatov. Slovensko podpora, kulturne in politične organizacije, ki imajo že zastopnike v centralnem odboru, lahko potrdijo stare ali imenujejo nove zastopnike. Poverilne listine bom poslal posameznim organizacijam in listom, kakor hitro bo mogoče. Ako katera organizacija ne bi dobila poverilnih listin do 1. avgusta, prosim, naj mi naznani. Provizoričen program za konvencijo in naslov bo priobčen pravočasno.

Rojaki, člani S. R. Z.! Eno leto trdega, naporega dela je za nami. Uspehi so lepi, lepši kot so jih pričakovali optimisti. Slov. Rep. Združenje ima danes za seboj veliko večino vseh zavednih Slovencev v Ameriki; pa ne le to, ampak naše gibanje prodira tudi med druge Jugoslovane. Naše delo pa še davno ni končano in sredi pota ne smemo obstati. Gslo nam mora biti: Naprej, dokler ne bodo v naši organizaciji vsi ameriški Slovenci in dokler ne dosežemo tega, za kar smo se zavzeli, to je popolna svoboda vseh Jugoslovanov!

Člane krajevnih organizacij S. R. Z. pozivljam, da vzamejo stvar v pretres na prvi seji in odpošljejo delegate na konvencijo, če je le količkaj mogoče. Od njih je tudi odvisno, da izvolijo najzmožnejše osebe. Zdjaj je tudi čas za javne razprave v časopisju. Kdor ima kake dobre nasvete v korist S. R. Z., naj pride na dan z njimi. Letošnja konvencija bo začrtala pot našemu bodočemu delu, ki mora biti še uspešnejše, kot je bilo dosedaj. Številno zastopstvo na konvenciji bo javnosti pokazalo, da si ameriški Slovenci ne dajejo dikirati od takozvanih voditeljev, ki se postavijo sami, da ne verujejo več v kaka cesarska ali kraljevska "veličanstva", ampak da zahtevajo tudi za naš mali narodni pravo svobodo, ki je mogoča le v federativni jugoslovanski republiki. — Ker bo o priliki naše konvencije potovalo skozi Chicagu v Springfield mnogo delegatov S. N. P. J., ki bodo morda posetili naše zborovanje, je želeli, da odnesejo najboljše vtise. Zato je potrebno, da bo konvencija Slov. Repub. Združenja res pravo ogledalo navdušenega in nesebičnega dela za svobodo naroda.

Anton J. Terbovec, tajnik S. R. Z.

IZ URADA TAJNIKA S. R. Z.

Na vprašanja nekaterih društev, ki so pridružena Slovenskemu Republičanskemu Združenju, se mi zdi potrebno dati javno nekoliko pojasnil. — Committee on Public Information, Jugoslav Bureau, Washington, D. C., je nastavljen od zvezne vlade in se istega ne sme zamenjati z Jugoslovanskim kancelarijo ali Jugoslovanskim odborom. Pred kratkim so vsa jugoslovanska društva dobila pisma od imenovane Committee on Public Information, Jugoslav Bureau, Washington, D. C., tikačoča se ponovne izjave državnega tajnika Lansinga, da je staljša vlada Združenih držav, da **MORAJO BITI VSE VEJE SLOVENSKEGA PLEMENA POPOLNOMA OSVOBOJENE NEMŠKEGA IN AVSTRIJSKEGA GOSPODSTVA.** Vsa društva ki spadajo k S. R. Z., pozivljam, da omenjena pisma prečitajo na svojih sejah in pošljejo v Washington resolucije v smislu, da so vzeli izjavo državnega tajnika z največjim zadovoljstvom na znanje, ker ravno to je, za kar se bori Slovensko Republičansko Združenje in istemu pripadajoča društva. Popolna svoboda avstrijskih Slovanov in posebej še Jugoslovanov pride le s porazom Nemčije in razpadom Avstrije.

Anton J. Terbovec, tajnik.

SOVRAŽNA POSEST ZAZENAZNA.

Washington, D. C.—A. Mitchell Palmer, upravitelj tujezemake lastnine, je prevzel tvrdki L. Vogelstein & Co., Inc., in Beer, Sondhamer & Co., Inc., tvrdki sta bili zainteresirani v kovinskih izdelkih.

Premoženje prve znaša \$9,000,000, druge na \$5,000,000.

Mr. Palmer je prevzel tudi tvrdko Stallford & Co., ki je trčila s srebrom. Njena kapitalizacija znaša \$1,000,000.

Zvezni upravitelj tujezemake lastnine je dejal, da je sedaj nemška kovinska industrija v Združenih državah pri kraju. Po izjavi mr. Palmerja sta bili tvrdki Beer, Sondhamer & Co. in L. Vogelstein & Co. v tesni zvezi z Nemško kovinsko družbo (Deutsche Metal Gesellschaft), ki je skozi več let bila gospodarica na svetovnem kovinskem trgu in seveda tudi v Združenih državah. Za razne kovine so bile cene v Nemčiji mnogo nižje kot v Združenih državah.

Tvrda Stallforth & Co. je tvorila tudi člen v verigi nemške kovinske kontrole v Združenih državah. F. Stallforth, šef tvrdke, je interniran v Fort Oglethorpu.

Preiskava, ki jo je vodil Francis P. Garvin za upravo inozemake lastnine, je dognala, da tvrdka Beer, Sondheimer & Co. lastuje polovico interesov National Zinc kompanije, Cuba Copper Leasing kompanije, Norfolk Smelting kompanije in 30.000 delnic Minerals Separation American Syndicate, Ltd.

Tvrda Vogelstein & Co. ima velike interese v United States Metal Refining kompaniji in American Zinc, Lead & Smelting kompaniji. Zadnja tvrdka kontrolira Wisconsin Zinc kompanijo in American Zinc kompanijo v Illinoisu.

Preiskava dokazuje, da so nemški kapitalisti in interesi kot pajk razpredili svojo mrežo v kovinski industriji v Združenih državah, da so tako spravili kovinsko industrijo pod svojo oblast.

Razprave h konvenciji.

JEDNOTINA TISKARNA, GLASILO IN KNJIŽEVNI ODDELEK.

Piše Drakar.

II.

Kakor vse moderne in napredne organizacije, tako si je tudi S. N. P. J. stavila za svojo nalogo izobraževanja svojega članstva. To delo je poverjeno uredništvu njenega glasila. Toda kdor ima količkaj pojma o širši naobrazbi, mora priznati, da samo časopis ne more služiti kot izobraževalno sredstvo. Časopis je dober začetnik, kot pripravljeno sredstvo, kot vodnik k nadaljnjemu izobraževanju in ne več. Časopis zbudi v čitatelju zanimanje za čitanje, za misljenje. Misli šele vodijo čitatelja do večjega obzora, in čim večje postaja to obzore, temvečje postaja hrepenenje po znanju in večji izobrazbi. Temu hrepenenju more ustreči šele knjiga in večji spisi.

Odkar je postalo jednotno glasilo dnevnik — in tudi še, ko je bil tednik — je prineslo mnogo dobrih razprav, in če bi bile dotične razprave zbrane v knjigi ali brošuri, bi imele stalno vrednost, tako se pa 95% gradiva popolnoma poizgubi in izgine čitateljem iz spomina. Drugače to tudi ne more biti, kajti kdo naj pa spravlja ali reže dotične članke iz dnevnika? Premalo prostora je v hiši za skladiščenje časopisov in še manj časa za izrezavanje in lepljenje. Ampak to je le del mizerije, ki osvetljuje pomanjkanje organizirane književnosti. Našteli bi lahko še mnogo drugih slučajev. Pri vsem tem seveda ne smemo misliti, da bi morala vsa naša književnost obstajati iz člankov in spisov, ki jih prinaša jednotno glasilo. Uredništvo Prosvete daje gotov del tega, ampak to je daleč od tega, kar bi morala dajati književna Matica. Napačno je, kdor misli, da more uredništvo Prosvete poleg dnevnih zadev, ki jih mora zasledovati in napram njim uravnati svoje članke, pisati še leposlovne spise in znanstvene razprave. Sem in tje store uredniki tudi to, ampak stalno se tega ne more zahtevati od njih. Vseh nas dolžnost je torej, da jim pri tem delu pomagamo. To pa drugače ni mogoče, kakor z ustanovitvijo književne organizacije, kjer bo delo tako razdeljeno, da odpade na vsakega nekaj. Organizirati moramo literarne sile, finančne in druge, ki so s to organizacijo v zvezi.

Toda kako? Prvi poizkus za doseganje take organizacije je prišel v obliki iniciativnega predloga od društva Naprej šte. 5 v Clevelandu.

Načrt, kakor je bil morda v prvi nepopolni, je bil v svojem jedru dober. In če bi bil na splošnem glasovanju sprejet, bi se bili njegovi formalni nedostaki lahko popravili pozneje. Žal, da je načrt propadel. Vendar kotaki, ki jih je storilo v tem slučaju društvo Naprej, niso bili zaenonj. Podali so nam nauk, iz katerega lahko črpamo dvoje: prvi, da je za take zadeve potrebna več in temeljitejša razprava, in drugič, da za vzdrževanje takega podjetja obligatni assement niso privlačljiva metoda. Ta dva vzroka dajeta po mojem mnenju podlago za razlago in tolmačenje poraza načrta za književni oddelek na splošnem glasovanju. Vsalet tega je priporočljivo, da se obligatni assement za začetek in vzdrževanja književnega oddelka opusti in najde druga metoda. Način, potem katerega naj bi se to doseglo, bi bil po mojem mnenju sledeči:

Ustanovi naj se pod pokroviteljstvom gl. odbora S. N. P. J. književna Matica, ki naj ima nalogo skrbeti za izdajanje znanstvenih, leposlovnih, političnih in gospodarskih knjig in spisov. V ta namen naj se izvoli na konvenciji v Springfieldu odbor, ki naj organizira ta oddelek na sledeči temeljni podlagi:

1. Književna Matica S. N. P. J. naj bo organično telo vseh takih članov S. N. P. J. in vseh ostalih slovenskih elementov v Zedinjenih državah, ki vidijo potrebo književne organizacije ne glede, h kateri politični, gospodarski, prosvetni ali podporni organizaciji pripadajo. Kot taki naj bi bil njen delokrog neome-

jen, kakor je neomejena izobrazba sama.

2. Izvrševalni odbor za upravo književne Matice naj bi bil v začetku, dokler se organizacija do dobra ne atablira in najde druge metode konstituiranja, izbran potem gl. odbora S. N. P. J. in sicer tako, da sta v tem odboru dva urednika "Prosvete," dva gl. odbornika S. N. P. J. in trije člani izven članstva S. N. P. J., tako da ima ostala slov. javnost v teh treh svoje zastopstvo pri podjetju. Skupaj torej sedem odbornikov. To število se pozneje po potrebi lahko sorazmerno poveča. Poleg tega ima izvrševalni odbor pravico imenovati pet svetovalec, izmed katerih naj bi bili trije člani S. N. P. J., dva pa izven članstva S. N. P. J.

Za notranjo upravo si izdelata izvrševalni Matični odbor svoj statut in pravila, ki jih objavi v "Prosveti."

Finančna stran in ugodnosti matičnih članov.

Književna Matica, kakor si jo moremo zamisljati, bi imela skrbeti, da dobe njeni polnopravni člani, to je tisti, ki plačajo letno članarino, ki jo določijo izvrševalni odbor, po izvirnih cenah knjige in brošure. Izvirne cene so namreč cene, kjer se ne računa nič drugega, kakor aktualne izdatke za proizvodnjo in distribucijo, vsled česar gre dobiček, to je tisti, denar, ki bi ga morali člani izdati za knjige, ako ne bi bili organizirani, privatno založnikom, avtomatno članova Matice.

Dasi je takoj v začetku teško govoriti, kakšna naj bi bila podlaga za letno članarino, je vendar uместno, da se s tem bavimo in najdemo za ta projekt vsaj teoretično podlago.

Vzemimo, da izvrševalni matični odbor na podlagi proračuna iznajde, da je za začetek izdajanja knjig potrebno najmanj \$3,000.00. Na podlagi te svote določi odbor članstvo in letno članarino, kar znaša napram dolarjem 1500 članov po \$2 na leto. Ker računamo le z izvirnimi cenami, a književni trg je vedno od 50 do 75 in mnogokrat nad 100 odstovk višji od teh cen, vidimo, da dobe matični člani, ako vzamemo minimalne odstotke, ne za \$2, ampak \$3 do \$4 vrednosti knjig vsako leto, če ostane članstvo kakor je zgoraj omenjeno. Toda kakor hitro se članstvo množi, se množi tudi naklada knjig, in z naklado postaja privzajanje še cenejše. S tem se pa poveča sorazmerno zopet dobiček, kar pomeni, da dobe člani za isto svoto več knjig. Ako je naprimer matično članstvo, ki je šlo leta 1919 1500 članov, dobilo v prvem letu za \$3 do \$4 knjig, jih je dobilo leta 1920, to je v drugem letniku, ako je število članov naraslo za 3000, od \$5 do \$6 knjig, itd., itd. Čim večje število članov, tem cenejša proizvodnja in in večji dobiček. Poleg tega ne smemo prezreti prodaje knjig nečlanom. Ne smemo namreč pozabiti, da bo imela književna Matica nad svojimi knjigami, ki jih drugje ne bo dobila, monopol, in da bodo morali nečlani plačati za tiste knjige, ki jih dobe člani za izvirne cene, večkrat 75% dražje.

Ampak kakšne bodo knjige, kdo jih bo pisal in kaj bodo vsebovale? — Za vse to bo poskrbel izvrševalni odbor. Med Slovencev v Ameriki imamo danes že precej elementov, ki lahko pišejo razne razprave. Tako imamo napr. zdravnike, ki podajo lahko obsežno gradivo o zdravstvu, imamo sociologe, beletriste, kemike, politikarje in tudi izkušene kmetovalce. Za razprave, ki se nanašajo na druge panoge ved, kakor o prirodoslovstvu, geologiji, astronomiji itd. itd. pa se preskrbe dobri prevodi.

Na ta način bi organizirali ves književni material, ves književni trg in zbrali okrog sebe vse napredne in po kulturi hrepenече elemente, ki imajo smisel za kuparcejo dela na tem polju, bodisi, da prispevajo z literarnim ali propagandističnimi močmi. In te bi bila krona tistega dela, ki je potrebno, a sedaj valed neorganiziranosti zanemarjeno in valed tega kaže zunanemu svetu svojo siromašnost.

Bratje, povejte, kaj mislite o temu načrtu.

West Duluth, Minn. — Dopisniki, ki razpravljajo o naši prihodnji konvenciji, se skoro vsi dotokajo našega bolniškega sklada,

ki je najvažnejši problem naše organizacije. Nekaj se bo moralo storiti, da se zamaši vrzel, skozi katero prihaja deficit v omenjeni sklad. Ne strinjam se z nasveti, da bi se bolniški razredi razdelili v samostojne sklade, kajti s takim činom bi dobili zelo veliko nasprotovanja od strani članstva, ki je zavarovano v drugem in tretjem razredu za bolniško podporo. Njihovo nasprotovanje bi bilo povsem uместno, če se pomisli, da se glasi v naši ustavi, da smo vsi enakopravni. Popolnoma se pa strinjam z nasveti, da se za prvih pet dni bolezni ne plača nobene podpore. Jaz mislim, da ima vsakdo toliko prihrankov, da se z njimi lahko zdrži za prvih par dni bolezni in bi lahko pogrešal tistih par dolarjev bolniške podpore, bolniškemu skladu bi pa to zelo pomagalo. Pri tem bo ostal tudi naše načelo enakopravnosti nedotaknjeno.

Če bo konvencija potrdila sedanji sistem volitve delegatov, naj se vrši konvencija vsaka štiri leta v dvorani jednotinecva urada, kajti s tem se bo precej prihranilo na najemninah zborovalnih prostorov in tudi na voznjah, ker se nahaja Chicago v središču Združenih držav.

Vsakemu društvu, četudi šteje samo 10 članov, naj se da pravico poslati delegata na konvencijo. Mnogo malih društev je tako oddaljenih drug od drugega, da je združitev za volitve delegata zelo otežkočena. Je tudi še druga težava: če je pri enem društvu 12 članov in pri drugem 15, bo gotovo izvoljen član večjega društva in šibkejšo društvo bi le pomagalo nekoliko močnejšemu društvu do zastopstva na konvenciji. Kar se mene tiče, bi mi bilo vseeno, četudi bi spadal k majhnemu društvu, toda moro bi se šutili nekako pozivane, če bi vseskoz propadli kandidatje manjših društev.

Priporočam pa, da se zmanjša število delegatov večjim društvam. Društva, ki štejejo nad sto članov, tudi če jih imajo 500, naj bi imela pravico samo do enega delegata. En delegat popolnoma zadostuje za poročanje društvenih zadev konvenciji. Mogoče bo kdo oporekal tem mojim mislim, kajti razlogi za oporekanje se vedno najdejo. Tam, kjer je veliko število Slovencev, je društvo veliko in obratno je majhno. Za prosech društev pa agitiramo vsi in v krajih, kjer je le malo število naših rojakov, je pot za agitacijo veliko bolj trnjeva kot v velikih naselbinah. Tudi plača vsak član enak delež za stroške konvencije. Res je, da so od manjših društev nižji dohodki kot od velikih, zato pa smo menda bratje, ki smo si vzeli načelo: Vsi za enega, eden za vse.

V slučaju, da se bodo za volitve delegatov uredili distrikti, sem za okraje po 500 članov, ki naj, ima vsak pravico do dveh delegatov. Konvencija pa naj bi sem v tem slučaju vsilila vsaki dve leti in sicer v Chicagu v dvorani S. N. P. J. Vsak distrikt pa bi moral sam plačati vožnje stroške in dnevne delegatov, oziroma delegatinjam. S tem bi odpadel izreden assement za stroške konvencije.

Uradniškemu osebju v glavnem uradu naj se določi čas primerna plača, da jim ne bo treba že leto po konvenciji prositi za povisjanje.

Potrebno je, da se priobčujejo natančnejši jednotlivi računi, posebno kar se tiče lista. Finančno poročilo dnevnika naj bi bilo separato od drugih računov. V tem poročilu naj bi bili navedeni vsi izdatki in dohodki dnevnika in detajlih kot plače uredniškega in upravnškega osebja, stroški za papir, tiskarno itd. Ravno tako naj bi bili natančno navedeni vsi dohodki lista.

Ravno tako naj bi bili navedeni natančni izdatki v glavnem uradu, koliko stane kurjava, telefon, čiščenje itd. Želim, da se odslek za pravila ozira na ta priporočila.

Sem zato, da se ustanovi lasna tiskarna, če bi se tako podjetje jednoti izplačalo. Razmotrivanje o tej stvari pa prepustim ljudem, ki imajo več pojma o takih podjetjih.

Sem zato, da se priobči vse dopise, ki prihajajo na uredništvo Prosvete od posameznih članov in društev, ne da bi jih bilo treba preje dati na sklepanje glavnemu upravnemu odboru in potem se jih morda zavzre. S tem

mislim le take dopise, ki so pilni v smislu ustave in pravil naše jednote in v smislu Molekove resolucije ter se nanašajo na poslovanje SNPJ in njenih uradnikov. Naprimer, kak član pride na sled nedostatom v tem ali onem uradu (nedostatom smo vsi podvrženi) in z objavo takih nedostatkov bi se jih dalo pravočasno odpraviti. Glasilo imamo zato, da se da članstvu v njem priliko izražati o stvareh, ki se tičejo jednote. Ne mislim s tem dati nezapravo kakemu glavnemu uradniku, nego kar želim je, da gre vse bolj legalnim putem. Seveda dopisi surove vsebine in razni osebni napadi naj se zavrzijo. Za vsak dopis naj bo dopisnik sam odgovoren, in ako bi se dokazalo, da je imel kateri donisnik le namen škodovati članu ali kakemu uradniku jednote, naj se ga kaznuje v smislu pravil. Uredništvo ne bi imelo nobene odgovornosti. (Pred zakonom je za vse stvari, priobčene v listu, v prvi vrsti odgovorno uredništvo in ne dopisniki. Ured.)

Tudi sem proti temu, da bi se dala prevelika moč glavnemu odboru, Seveda v nujnih slučajih mora imeti glavni odbor moč, posebno v slučajih, kjer zahteva oblasti kake hitre akcije.

Inicijativni predlogi iz glavnega urada naj gredo ravno tako na javno diskuzijo kakor inicijativni predlogi, ki jih stavijo društva in ki bi jih ravno tako morala podpirati društva kakor vse druge inicijativne predloge.

Vsako akcijo, katero bi hotel podvzeti glavni odbor, naj bi šla na javno diskuzijo, naprimer za štiri tedne. To je potrebno, za kar bom navedel par vzgledov: Ako bi bil glavni odbor neke jednote na strani pristaev S. N. Z., potem bi morda enostavno pridružili našo jednoto k njihovi organizaciji, pa če bi bilo našemu članstvu prav ali ne. Zato naj gredo taka vprašanja na diskuzijo in potem na splošno glasovanje. Za uveljavljenje naj zadostuje navadna večina. Članstvo pa bi moralo nekoliko aktivnejše posegati v razprave, kakor se je to dosedaj dogajalo. Potem se nekateri ne bo treba jeziti, ko je že propozno.

Delegatom VII. redne konvencije priporočam, naj delujejo za združitev naših podpornih organizacij brez obzira na "K".

Dolgo časa je že od tega, odkar se je pričela med nami propaganda za združenje naših organizacij, pa smo še vedno tam, če izyzamemo par organizacij, kot smo bili pred kampanjo za združenje. Združitev je potrebna, če se nečemo podati na pot k propadu, ki pride preje ali sleje, če ne homo podvzeli resnih korakov.

da se ga obvarjemo. Koliko bi lahko prihranili v slučaju združenja, je bilo že dostikrat povedano. Če se združi šest organizacij, odpade pet konvencij in ravno toliko glavnih odborov in glavnih uradov in mnogo drugih stroškov. Res je, da bi moral biti glavni odbor in uradniško osebje združene organizacije večji kakor dosedaj. Sicer pa bi imeli za take urade dosti sposobnih moč, ki bi odpadli iz glavnih uradov raznih organizacij. Delegatje naj že sedaj iščejo pota, ki nas bodo kar najhitreje privedla k združitvi, članstvo pa naj izreka na sejah in v našem glasilu svoje misli o tej velevažni zadevi.

John Kobi.

(Dalje na 6. str. 1. kol.)

NAZNANILO!

Valm cenj. odjemalcem tem potop naznanjam, da nisem ko izvalil cen mojim zdravilom kljub temu, da so se razne snovi, iz katerih so narejena, izdatno podražile. Cel ta mesec pošiljam še jedno škatulo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za želodec in nerodno stolico. PARTO-GLODY za jačanje krvi in živce. PARTO-LIRO soper glavobol. PARTO-WILL za bolezni želodeca. PARTO-COUGH soper kašelj in pljučno bolezen. PARTO-LIN soper izpadanje las. RUMATIN PARTO-PAIN soper revmatizem in kostobol. PARTO-CREAM & PARTO SOAP soper masulje in pege po licu. PARTO-SWEAT soper potenje nog. ELSA WATER soper osivelo las. PARTO-CYL soper masulje in arbenje života i. t. d. TRIPLETS at. 2, 3 in 4. 1 škat \$1.00, 6 \$5.00. ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00. Obširnejši cenik (knjigo "Pot k zdravju") pošljem zastonj in poštnino prsto.

Pišite takoj na: **The Partos Pharmacy.** 160--2nd Ave., New York, N. Y.

Zadolžnice svobode so ravno tako dobre pri nas, kadar kaj kupite kakor denar.

LOUIS AVERBACH
Diamanti, stalinna, ure, srebrina, rezila, samokresi, municija, godbeni instrumenti, itd.
HERMINE, PA.
Phone 274 R—31 Irwin.

F. K. Bauzon
5920 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.

ima bogato zalogo najfinejših brivnih britov, nožev, škarij itd. Popravilja in brusi vse to v stroko spadajoče stvari, kakor tudi puške in samokrese.

Edina slovenska tvrdka te strohe v Združenih državah. Sprejema naročila tudi izven Clevelanda. Delo solidno in jamčeno — smerne cene. **SVOJI K SVOJIMI!**

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zadosti popolno zaupanje in čistanje od strani številnih odjemalcev. Malo povisjanje cen je sedanja potreba, da se obrni zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo soper druginjo na vseh številnih potrebitnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in moralni smo cene nekoliko povisati. Vask prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliki več plačevati za potrebščine, in tudi lekarji stane stvar več, ni bilo mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol izgubi svoje stališča. Izmed vseh bolozni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in splošnih v sledu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino obliki želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brijog slotvarnih tvaric zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne ne-potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno kareto rdečete vino. V zadevi zabasnosti, neprichavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabote, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nasledujejo šenako ob premembi žitja ali ruderje in druge delavice, ko delajo in vtiljavajo pila, že rabite ta lek, hotee našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT
prodere vsajoz v koren bolečin, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevarnije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomeš. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnis in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za usanje po kopačju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin
je izvrstno in prav prijeten zdravilo za navadno zubo smrad. Posebno se izpiranje grla in ust; istočasno za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih stvarov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH!
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1916, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

CAS.
Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vas le 32.
Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Proletarec
je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vask delavce in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štiti. Pravo ališko socializma.
Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 na pol leta.
Naslov: **PROLETAREC**
4008 W. 31st St. CHICAGO, ILLINOIS.

Izučene promogarje potrebujemo.
Brothers Valley Coal Company, McDonaldton (Somerset Co.), Pa. Promog je 41 do 5 čevljev visok. Mi imamo dobro in stalno delo. Naši promogarji zaslužijo od \$100.00 do \$120.00 na dva tedna. Ni plina. Odprete svetilke se rabijo. Dobra stanovanja. Prodajalne z zmernimi cenami. Šole, cerkve in druga sabavališča. Mi ravnamo z našimi delavci prijazno. McDonaldton je prijano promogarsko mesto poleg Baltimore in Ohio lezanice v Somerset okraju, Pa. Zgledite se za delo pri Superintendentu rova ali pa pišite za nadaljša pojasnila na: **Brothers Valley Coal Mining Co., McDonaldton, Pa.**

KUPUJEM IN PRODAJAM
stare in rabljene **HARMONIKE** harmonike, klavirje, violine, gitare, itd. po primernih cenah. Sprejemam tudi poročila ALBION, SKULL, 888 Kipling Place, Brooklyn, N. Y.

Razprave h konvenciji.

Gross, Kans. — VII. redna konvencija SNPJ. bo imela jako velike naloge ne samo na podpornem, nego tudi na kulturnem in političnem polju. Kar se mi zdi važno, je ustanovitev književnega oddelka pri naši jednoti. Uprava Prosvete ali pa poseben, od konvencije izvoljen odbor naj izdaja knjige poučne in zabavne vsebine. V Prosveti naprimer vedno izhajajo razni romani in mnogo drugega gradiva, katerega je škoda zavreči. Romani kot "Nova vas," "Zajedavec" itd. bi morali iziti v knjigi. Knjige naj bi se prodajale po primerni ceni ne glede na to, če so romani in druge knjige izvirna dela ali le prevodi tujih pisateljev. Paziti bi se moralo nato, da bi bile vse knjige in brošure, katere bi izhajala jednota, pisane v naprednem duhu, kajti nazadnjaške propagande ne bomo podpirali.

Kaj bo z združitvijo naših podpornih organizacij? Znanost nam je, da imajo naše organizacije vse preveč obveznosti in pram članstvu, zlasti na posmrtnih. Teh visokih obveznosti je kriv konkurenčni sistem naših organizacij. Dale so se v pravila visoke bolniške podpore in posmrtnine, češ, da bodo organizacije hitreje napredovale. Pri tem pa se ni prav nič gledalo na posledice, ki morajo nastati pri takem konkurenčnem pogonu za pridobivanje članstva.

Danes so razmeroma vse te organizacije enako in nobena ne bo mogla izplačati svojih obveznosti, ako homo šli naprej po dosedanjem sistemu, pa naj si bo jednota katoliška, svobodnolokalna ali pa narodna.

Velika napaka pri SNPJ. je, ker je opustila idejo združenja z drugimi podpornimi organizacijami. Imeli smo sicer nekaj razpraziranja v listih, katera organizacija je solventnejša, katera je boljša, kakšno naj bo ime združene podporne organizacije. Nekateri so se rotili, da hočejo ostati katoličani, drugi pa da pod nobenim pogojem ne zataje svoja svobodnolokalna prepričanja in druge podobne stvari so zavzemale prostor v listih kot razprave o združenju naših podpornih organizacij. Glavni odbori in pripravljalni odbor za združenje so pa metali pesek v oči članstva, češ, kako vztrajno delujejo za združenje.

V 155. številki Prosvete sem čital izkaz umrljivosti članstva naše organizacije, ki dokazuje, kako velike obveznosti ima naša organizacija napram članstvu samo na posmrtnih. O tem bo treba stvarno razmisljati in storiti še sedaj potrebne korake.

Moje mnenje je, naj odpade razred za \$1500 posmrtnine, ostane naj pa razred za \$1000. Jaz mislim, da je le mali del našega članstva zavarovalnega za posmrtnino po \$1500. Ne bi bilo pravično, če bi povzeli assessment v posmrtninski sklad samo v interesu razreda za \$1500 posmrtnine. Če se pa povzela samo na tiste člane (ice), ki so zavarovani za \$1500 posmrtnine, bi bili pa prehudo prizadeti.

Potrebno je, da delegatje VII. redne konvencije omogočijo združitve naših podpornih organizacij brez obzira na njihove verska in politična naziranja. Razumeti me morate, da s tem ne mislim nič takega, kar bi krutilo svobodo našega članstva v tem smislu, kakor jo ima sedaj.

Kako seje lahko združiti, sta nam pokazali organizaciji SDPZ in Društvo Sv. Barbare. Vse priznanje pripravljalnemu odboru in glavnima odboroma teh organizacij za izvršitev združitve! Storiteli ste veliko delo v korist članstva vaših organizacij.

Delegatje naše prihodnje konvencije bodo morali zavzeti v pogledu združitve zelo energično taktiko. Pripravljalnemu odboru za združenje se bo morala dati dovolj velika moč, da bo lahko odstranjeval ovire, ki bi se stavljale na pot združenju. Ako kdo nasprotuje združitvi na škodo članstva ali vladet svojih sebičnih namenov, naj so ga odstrani iz organizacije.

Ako se bomo združili, bomo zmanjšali upravne stroške in bomo tudi lažje vzdržali obveznosti napram članstvu, kakor pa če ostanemo še v nadalje razdruženi.

bodo kmalu uinili. Tisti, ki mislijo živeti še par desetletij, pa že niso več sigurni, da bo mogla jednota izplačati obveznosti vodenikom. Dediči si bodo lahko razdelili črke, ki bodo ostale od linen naših organizacij, če ne bo gotovine v blagajnah. Potem bo pa znanjalko tudi črk.

Zbrali se boste meseca septembra v Springfieldu z namenom izpolniti našo organizacijo in s tem pomagati do boljšega razvoja. Če se boste zavedali velike važnosti te konvencije in storili vse v korist članstva in jednote, vam bo članstvo po končani konvenciji lahko reklo, da ste storili velik korak naprej v organizacijskem gibanju na podpornem polju.

Frank Smerdu.

Willock, Pa. — Spremembe naših pravil, ki se mi zde "otrebne, so sledeče: II. člen, 11. točka naših splošnih pravil se glasi: "Iz posmrtnine se ne sme plačati nobenih dolgov, razen če je član dolgoval na assessmentu." Tej točki naj se še doda "in na hranil ter stanovanju." Taki dolgovi bi se seveda morali dokazati. Mnogi rojaki zabredujejo vsled enih ali drugih vzrokov v dolgove na stanovanju in hrani in bi nikakor ne bilo pravično, če bi jednota ne vplajala v svoja pravila, da se ta ki dolgovi lahko iztirjajo iz posmrtnine umrlega člana.

Bolniška podpora komaj zadostuje, posebno če se zavarovan samo za en dolar dnevne bolniške podpore, za zdravnika in zdravila ter druge nujne potrebščine, a za hrano ostane na dolgu. V slučajih smrti takih bolnikov imamo posevniča hranilnišča kje iztirjati dolg pokojnika, pa izgubi zaupanje v druge bolnike in posledica je, da je življenje bolnikov brez sredstev še mizernejše.

III. člen, točka 1. se glasi: "Za pogrebne stroške se plača \$100." Ta točka naj se spremeni toliko, da se za pogrebne stroške plača vsaj \$150. Vse se je podražilo in tako tudi pogrebi.

VII. člen, 17. točka se glasi: "Za bolezn, ki trajajo pet dni, se ne plača nobena podpora. Če pa bolezen traja dalj kot pet dni, se plača podpora od prvega dne." To točka bi bilo dobro spremeniti v toliko, da bi se glasila: Za bolezn, ki trajajo samo pet dni, se ne plača podpora; za bolezn, ki trajajo nad trideset dni, se pa plača podpora od prvega dneva bolezni. Razlogi so ti: Mogoče je član faktično bolan samo 3 dni. Bolezen bo pa nadaljeval še za par dni samo zato, da bo deležen podpore.

IX. člen, 1. točka se glasi v smislu samo enega poškodninskega razreda. Članstvo plačuje v poškodninski sklad po 5c mesečno, odškodnine se pa izplačujejo od \$100 do \$600. To svote nikakor ne zadostujejo, če pridejo član ob delavno moč, da niso več fizično zmožni služiti vsakdanje kruha. Tej točki naj bi se dodalo: Poškodninski sklad ima dva razreda. V prvem bi se vplačevalo 5c mesečno in izplačile svote za poškodnine naj bi znašale od \$100 do \$600. V drugi poškodninski razred naj bi se pa vplačevalo 10c mesečno in svote za izplačevanje odškodnin naj bi znašale od \$200 do \$1.200. S tem bi dali članstvu, ki se želi zavarovati za večje poškodninsko podporo priliko, da se preskrbe za slučajne ponesrečbe.

V pravilih naše jednote imamo sedaj pet resolucij, ki pa so bolj na papirju kot v praktični veljavni.

Čujejo se glasovi, da želi članstvo SNPJ. združenje z drugimi slovenskimi podpornimi organizacijami. Če se sprejme na VII. redni konvenciji SNPJ. kakor resolucija v tem smislu, bi jaz priporočal, naj ne bo samo na papirju, nego naj se res tudi deluje za združenje.

John Fatur.

Fayette City, Pa. — Moji nasveti delegatom VII. redne konvencije so sledeči: V. člen, 3. točka, naj ostane kakor je sedaj, to je, da se konvencija vrši vsaka tri leta.

Točka 5. naj se glasi v tem smislu: Vsako društvo z nad 50 člani ima pravico do delegata. Društva, ki imajo nad 200 članov, imajo pravico do dveh delegatov. Manjša društva naj se združijo za izvolitev delegata. Če je teh društev v enem okrožju toliko, da prese-

ga njihovo število čez 200 članov, si lahko izvolijo dva delegata.

Točka 6 naj se glasi v smislu, da je za kandidata lahko vsaka oseba naše jednote, če tudi ni zmožna pisanja in čitanja, samo da odgovarja drugim predpisom naše organizacije.

V. člen v pravilih za člane (ice) in krajevna društva, 1. točka naj se glasi: Član(ica) SNPJ. lahko postane vsaka značajna oseba obojega spola, v starosti od 16 do 50 let, brez da bi morala znati slovenski jezik.

Če smo toliko vredni, da so nas Združene države sprejele za svoje državljane, potem moramo tudi mi biti toliko dovedni, da damo priliko vsakemu, kdor želi pristopiti k naši organizaciji in odgovarja zdravstvenim predpisom. Skoro pri vsakem društvu imamo člane, ki govorje druge jezike in pri vsakemu društvu je nekaj članov, ki so zmožni angleškega jezika; ker so naša pravila vedno prevedena tudi na angleški jezik, bi ne imeli v pridobivanju članov iz drugih narodnosti nikakih velikih težav. Če dobimo na ta način nekoliko večje število članov, bi to menda naši organizaciji prav nič ne škodovalo.

Društveni zdravnik v tem smislu, kakor ga imamo sedaj, naj odpade. Člani, ki so v svojih boleznih prisiljeni iskati zdravniške pomoči, naj se obračajo do tistih zdravnikov, do katerih imajo največ zaupanja.

Društveni zdravniki naj bodo obligatni le za nove kandidate.

Razredi za bolniško podporo naj se razdele in deficit naj plačajo le člani tistega bolniškega razreda, v katerem nastane. Ostanje pa naj v veljavi vsi trije bolniški razredi, kakor dosedaj.

III. člen, točka 10 naj se glasi v smislu, da mora bolniški odbor obiskovati tudi bolnike in poročati društvu o njihovi tujnosti o rezultatu takih obiskov. Dolžnost članstva pa je, da morajo obiskovati bolnike brez tajnikovih navodil, kajti to nam veleva naša bratska dolžnost.

Karte za bolniške obiskovalce naj odpadejo, ker povzročajo le delo in stroške, jednoti pa menda nič ne koristijo.

John Gartnar.

Dubuque, Iowa. — Živimo v velikih časih. Z naglico beži čas mimo nas. To, kar je danes še dobro, postane jutri že zastarelo. Tretji dan prinese že boljše in popolnejše nazore. To, kar se v današnji družbi smatra za demokratično, bodo jutri naši potomci smatrali za avtokratično. Tako se človeštvo z vsakim dnem bolj in bolj izpopolnjuje. Kar velja v splošnem za vse človeštvo, velja tudi v ožjem pomenu besede tudi za našo podporno organizacijo.

Stojimo pred vratmi VII. redne konvencije. Če se otreemo nazaj, vidimo, da smo dosegli napredek, kakoršnega nismo pričakovali v kratki dobi od VI. redne konvencije v Pittsburgu, Pa. Ves ta napredek se je vršil pred našimi očmi v teku treh let, ko se ves svet nahaja v krizi, kakoršne ne pominj svetovna zgodovina. Ponosni smo lahko na te velike uspehe in upopolni gledamo v bodočnost. Prihodnja konvencija bo ena najvažnejših, kar se je še kdaj vršilo slovenskih konvencij med ameriški mi Slovenci. Sigurni smo, da bo ta vseslovenska konvencija rodila najboljše sadove za naše bodoče gibanje.

Naši napredni rojaki in rojakinje iz vseh krajev Združenih držav se bodo zbrali meseca septembra v Springfieldu, Ill., ki bodo začrtali in izboljšali pot za delovanje naše organizacije in za kulturni napredek ameriških Slovencev. SNPJ. je vez našega podpornega, kulturnega in političnega delovanja. Zato je glas konvencije naše jednote glas ameriških Slovencev.

V čast si štejem, da sem član S. N. P. J., ki stoji na strogo demokratičnih principih, ki je že toliko storila za probujanje našega naroda v tej deželi. Jaz čutim in njo in se veselim njenih uspehov. To je tudi vzrok, da izražam danes tu svoje misli. Ne toliko zato, da bi se moje mnenje upoštevalo, nego zato, da se poslužim svobode izreči svoje misli.

Razprave k naši VII. redni konvenciji niso tako obsejne, kot so bile za VI. redno konvencijo, toda kljub temu so dobre in stvarne. Nekaj vzroka, da nimamo toliko razprav kot običajno je morda

iskati v tem, da je mnogo naših moči v armadi Združenih držav. Ne morem si kaj, da se ne bi ob tej priliki spominjal vseh tistih bratov S. N. P. J., ki so pripravljani žrtvovati svoje najdražje kar imajo, svoje življenje, za osvoboditev narodov, za končanje sistema, ki ugroža človečanstvo, za uresničenje jugoslovanske ideje! Na vaših potih po bojnih poljanah, v strelskih jarkih in na morskih gladinah, stojimo z vami. Mi smo prepričani, da se boste izkazali vrednim sinovom slovenskega naroda, da boste ovekovečili zvezdnati prapor ameriške Unije. Naša jednota je vaša jednota in mi čutimo z vami. Storiteli bomo za vas toliko, kolikor bo sploh v naših močeh, kajti mi čutimo z vami. Boj Združenih držav je naš boj in z ameriško Unijo vstanemo ali pademo.

Karol H. Pogledič.

(Dalje prihodnjič.)

DOPISI.

Gross, Kans. — Pred dobrim mesecem se je ustanovila v naši državi organizacija Slovenskega republikanskega združenja za okraja Grawford in Cherokee s centralnim sediščem v Franklinu.

Dne 30. junija smo obdržavali na Franklinu lastni shod, ki ga je sklicala preje omenjena organizacija. Govoril je rojak Frank Kerže iz Chicage, ki nam je natančno razjasnil namene in cilje SRZ, ter slikal trpljenje našega naroda v domovini in njegovo obupno borbo proti tiranski habsburški monarhiji. Predstavljaj nam je ugodnosti, ki bi jih imeli Jugoslovani v federativni republiki, kjer bi narodu ne bilo treba služiti kakemu vladarju, nego le sebi. Povedal je nam, da se ta narod lahko osvobodi, če vsi storimo svojo dolžnost in po svojih močeh pomagamo k dosegli ciljev, ki jih zastopa SRZ. Najvažnejše je, da se vsi organiziramo, kajti le združene sile se dandanes upoštevajo. Združen narod z enakimi cilji bo hmel besedo, katero bodo morali upoštevati delegatje mirovne konference.

Marsikateri udeleženec je bil ginjen, ko je poslušal prepričevalen govor F. Kržeta, ko nam je slikal gorje naroda v domovini v tako živih barvah.

Na shodu je bilo navzočih okoli 300 ljudi. To nizko število dokazuje, da je pri nas še vedno precej mladenosti do SRZ. Mi bi potrebovali govornika še po drugih naselbinah, ki bi vzpodbujal rojake za pristop k SRZ.

Rojaki Slovencev v Kansasu, ali bomo spali spanje pravičnega tudi sedaj, ko že imamo temj SRZ. v Kansasu? Ali nimamo prav nobene ljubezni do naroda, ki žrtvuje svoje zadnje življenjske sile v boju za svoj obstanek?

Ali naj ostanemo mi v Kansasu slepi napram organizacijske mu gibanju naših rojakov po drugih slovenskih naselbinah Amerike? Ali smo sinovi kakega drugega naroda, da ne čutimo skupnosti z ostalimi ameriški mi Slovenci? Ali naj vzamemo na naše rame odgovornost za našo mladenost, medtem ko se druge slovenske naselbine trudijo vršiti tudi naše boje? Ne, tega ne smemo storiti! Boj našega naroda v domovini je tudi naš boj in delovanje ameriških Slovencev za pomoč borbi našega naroda naj bo tudi naše delovanje.

Imamo nasprotnike, ki se najdejo vseh, kadar se gre za kako koristno stvar. Kadar vprašaj ljudi, zakaj nasprotujejo SRZ, ti bodo dali odgovor, katerega ni vredno omenjati. Svetujemo takim ljudem, naj vzamejo liste v roke in prečitajo še enkrat poslanico predsednika Wilsona povodom praznika ameriške neodvisnosti dne 4. julija 1918. Potem pa naj nekoliko razmislijujejo, kako so njihova nasprotovanja proti SRZ in zakaj. Morda jim nekoč resnega razmišljenja prinese pred oči sliko, kakoršna je, ne pa kakoršna si predstavljajo v svoji domišljiji.

Slovenci v Kansasu, opustimo vse kapriciranje in združimo se vsi da zadnjega v Slovenskem republikanskem združenju. Podpirajmo gnetno to organizacijo, kajti sedaj je prišel tisti čas, ko je prišel najbolj do veljave naš znan izrek: "Mal položi dar domu na altar."

Tu na Grossu smo ustanovili krajevno postajo SRZ., ki šteje sedaj, ko to pišem, 41 članov, ki so se zavezali prispevati gotove svote mesečno. Slovencev na Grossu, s tem ste storili svojo dolžnost do naroda, iz katerega izhajate, in do vsega, kar stremi po osvobojenju in demokraciji. Kot bojevniki v vrstah SRZ. boste lahko v ponos našemu narodu v domovini in v ponos organizaciji SRZ.

"Ne samo, kar storiti veleva ti stan, nego stori kar mož si storiti dolžan!

Dne 26. maja t. l. se je vršila okrajna konvencija socijalistične stranke v Pittsburgu, Kans., na kateri je bil sprejet program z ozirom na sedanji vojni položaj. Zato je potrebno, da jugoslovanski socijalistični klubi vzamejo program okrajne konvencije v pretres in v ta namen se bo obdržavala konferenca 28. julija ob 2. popoldne na Radleyju, Kans. Na tej konferenci bomo morali rešiti tudi več drugih važnih stvari, katere so nam ostale od zadnje konference. Apeliram na vse sodruge in sodruginje, da se polnoštevilno udeležite te konference.

Frank Smerdu.

Panama, Ill. — Mnogo članstva SNPJ. živi v premogovnih okrožjih in med te je všteta tudi naša naselbina. Dopisi iz naše naselbine niso pogosti, pač pa nasprotno, le malokdaj pride iz naše Paname kako poročilo. Menda so nam lopate in krampi tako priljubljeni, da se ne brigamo za dela s pesrom.

Dasiravno je mestece bolj majhno, so v njem zastopane vse slovenske in skoro vse druge narodnosti.

Obratuje samo eden rov, lastnina Shoal Creek Coal Co. Obratuje s polno paro in z delom v rovu prenehajo le, če se kaj polomi in je potreba popravil.

Zasluzek ni tako visok, da bi bil vreden hvalospevov. Vsehni se zasluži dobro, drugič zopet slabše, kakor se vzame. Kdor ima družino, le težko izhaja, o kakih prihrankih pa sedaj sploh ni misliti.

Dne 7. julija smo imeli društveno sejo, ki se je udeležilo le toliko članov, da smo mogli odpreti. Zakaj se članstvo ne udeležuje seji, ne morem najti vzrokov. Največji je seveda brezbratnost članstva za življenje v društvu. Na dnevni red društvene seje pridejo mnogokrat zaževne velike važnosti, toda jih je nemogoče rešiti povoljno, ker je društvo zastopano na seji s samo par člani. To jemlje tudi pogum društvu odboru in drugim aktivnim članom in posledica je, da se v društveno življenje naseli nekako mrtvilo vse po krivdi tistih članov, ki se ne udeležujejo seji. K seji navadno prihajajo vedno eni in isti člani in vse delo pri društvu odpade na rame nekaj članov. To pa provzroča, da se prej ali slej naveličajo, ker niso dolžni vedno eni in isti člani opravljati vsega društvenega dela pri društvu, ki ima dovolj veliko številno članstva, da bi se delo sorazmerno razdelilo.

Udeležite se prihodnje seje meseca septembra. Ker smo izvolili delegata, je potrebno, da o konvenciji tudi nekoliko razpravljamo, da ga ne bomo poslali na konvencijo brez vsakih navodil. Nadalje naznanjam, da ne bom sprejemal v bodoče assessmenta na potu ali v salunih, ker mi to povzroča nepotrebne sitnosti in pažnje. Ako ga ne morete prinesiti na sejo, tedaj ga mi pošljite ali prinesite na dom.

Apeliram na vas, da se v bodoče nekoliko bolj zanimate za društvene seje. Če si bo kdo domisljal, da se mu bo godila krivica, naj se nikar ne jezi name. Dobe se člani, ki se po tri mesece ali še celo dalj ne udeležite seje. Vsakdo naj si v bodoče sam sebi pripiše, če bo vsled zanemarjenja društvenih seji suspendiran. Pravila so v tem oziru dovolj jasna in članstvo je tu zato, da jih upošteva.

Andrej Heršič, tajnik.

Buhl, Minn. — Dne 15. julija je zadelo družino Špolar velika nesreča, ker ji je utonil 14-letni sin Frank.

Več mladih dečkov se je zbralo omenjenega dne k vodi, z namenom, da se grede kopat. Ko je skočil prvi deček v vodo, ga ni bilo en čas ven iz vode in Frank Špolar je skočil za njim z namenom, da ga reši, pri tem pa je sam začel v globoko blato in utonil.

Družina Špolar ima enega brata v armadi Združenih držav v boju proti avtokratičnim centralnim silam.

Na krsto pokojnega dečka so položili prijatelji družine Špolar krasne vence in izkazali z obiski svoje sožalje. Pogreb se je vršil dne 18. julija ob obilni udeležbi.

M. Martz.

Lorain, O. — Dne 28. julija se bo v našem mestu vršila vseslovenska manifestacija, dan solidarnosti slovenskih narodov v skupni borbi za osvobojenje njihovih narodov v Evropi izpod nadvlade pruske in avstrijske avtokracije. Ta dan pričakujemo na plan vse Slovence, kar jih živi v tujaknjem mestu. Mi tudi pričakujemo vse Slovence do zadnjega, da se odzovejo pozivu za manifestacijo 28. julija. Zbirališče bo v Virantovi dvorani ob poldne. Vpoštevajte točnost. Vsakdo naj bo na mestu ob določenem času.

Po raznih mestih Amerike so pričele razne tujezemske narodnosti kampanje za osvobojenje njihovih rojakov v domovini. Ali naj bomo Slovencev v Lorainu zadržali? Slovencev po raznih krajih so pridedli že sijajne manifestacije samostojno in so jim uspelo boljše, kot so pa morda pričakovali. Sedaj je čas, da se pokažemo ameriški javnosti, da jo seznanimo, da smo na svetu, da smo narod, ki stremi po svobodi in kulturi. Pripravljeni smo sodelovati z drugimi demokratičnimi narodi vred za razvijanje ljudske družbe na svetovno demokratični podlagi.

Amerika je dežela, kjer se mora narod sam uveljaviti, ako hoče priti do ugleda. Čim odločnejši je v skupnem nastopanju, tem bolj ga upošteva ameriška javnost. V tem oziru smo ravno Slovencev precej grešili, kajti zdi se, da nam ni bilo mnogo na tem, da se seznanimo s široko javnostjo.

Slovenci ne zahtevamo nikakih predprav, zahtevamo pa enakopravnost. Na svetu ni mogoče doseči ničesar brez dela in žrtev in brez resne volje vstrajnosti ne uspehov. Posamezniki ne moremo mnogo doseči, ker smo prešibki. Vse nekaj drugega je, če nastopamo z združenimi silami. V Lorainu tvorimo skoro polovico prebivalstva. Ali pa tudi zavzemamo mesto, ki nam gre z ozirom na številno našega prebivalstva? Ne, ker ga sami nismo hoteli zavzeti, ker smo zanemarjali skupne nastope v javnosti. Sedaj, dne 28. julija imamo priliko, da pokažemo našo manifestacijsko silo. To pa bo mogoče le, če pridemo vsi na plan. Par ljudi pri takih prilikah ne more reprezentirati vseh Slovencev v Lorainu. Če hočemo zainteresirati ameriško javnost oziroma časopisje na nas, moramo najti pot, da obrnemo naše pozornost in to lahko storimo le, če gremo v javnost. Povedati moramo Ameriki na ves glas, da smo sovražniki trle habsburške monarhije in da zahtevamo združenje jugoslovanskih narodov v federativno republiko. Mi vemo, da nismo dovolj močni, da si priborimo svobodo sami z orožjem, ker smo razkosani, in ker so naši bratje v domovini razdeljeni v različne province pod vlado več držav. Toda mi zaupamo v pravičnost tistih sil, ki se bore za demokracije ter za pravice malih narodov. Mi upamo, da se bo naše vprašanje rešilo v interesu pravice na mirovni konferenci. Mi upamo v zmago ameriškega in zavzniskega orožja in smo pripravljeni pomagati v tej borbi s sredstvi, ki so nam na raspolago, da bomo čim prej stili sistem, ki je pahnil človeštvo v vojno nesrečo.

Anton Maver.

ELEKTRIČARJEV PRIMANJKUJE.

Memphis, Tenn. — Poslovni agent unije električarjev je obvestil podjetnike, da je treba povzati mezdno. Po kratki konferenci so se izrekli podjetniki, da pobožajo mezdno za deset centov na uro, tako da bo mezdna znašala 75 centov na uro. Električarjev primanjkuje in delali bodo deset ur dnevno. Razume se, da bodo prejeli vsak dan za dve pri dela časopjel, če delajo po osmurnem delavniku.

Za zabavo in kratek čas

Priljubljen na vse: "Bill, glej spravnik je spustil val plo- gu! Imam zobol, ki me je že sko- ro umoril."

Zanjo nič ne pomeni. "Ena stvar me že dolgo časa teži, na katero ne morem najti odgovora", je dejal g. Brinčić. "Povej mi tvoje bolečine," je re- kel g. Gašper. "Zakaj je prvi nauk vsake novoročene žene svojemu možu, naj opusti kajen- je? To se zdi vsaki najvažnej- še vprašanje za domače varčve- nje in gospodarstvo. Zakaj vidi- mo največjo potratno ravno v ka- jenju?" "Na to vprašanje je prav lahko odgovoriti: Enostav- no zato, ker le malo katera omo- žena ženska kadil."

Lahko razumljivo: "Kateri po- klic v armadi bi si izbral, to je kateri ti najbolj ugaja, kadar te bodo pozvali v armado?" "Hm čudno vprašanje. Razume se, da si bom izbral delo, ki ga opravljajo samo generali."

Predsednik burse republike Krueger je bil nekoč pozvan, da razsodi v zadevi delitvi posestva med bratoma, ki sta se pripravala, kateri bo dobil boljši del. Rajše, kod da bi se tožila po sodiščih, sta zadevo predložila predsedni- ku, ki je imel izvršiti vlogo mo- drega Salomona. Predsednik je nekoliko pomišljal in potem na- ročil starejšemu bratu, naj raz- deli zemljišče na način, kot se mu zdi najpravičnejše za oba brata. Potem, ko je to izvršil, mu je re- kel, naj si izbere svoj del. Ko si ga je starejši brat izbral, je dal Krueger ta del mlajšemu bratu.

Mike in Pat sta se umaknila s svojim vozom na stran pota, da sta napravila prostor pogrebne- mu sprevodu. Ko so pogrebi od- šli mimo njih, pravi Pat zamiš- ljeno: "Dal bi \$500, če bi mi kdo mogel že naprej povedati, na ka- katerem prostoru bom umri!" "Kaj ti bi to sploh koristilo?" "Mnogo; če bi vedel za ta pro- stor, potem bi nikdar ne šel bli- zo njega."

Naznanila in vabila

Cleveland, O. — Naznanjam članom društva Naprej, št. 5, S. N. P. J., da je naše društvo darovalo \$50 za poge- relee v Cie Elum, Wash. Vsed tega mra vsak član našega društva plačati meseca avgusta izreden assessment 10c v društveno blagajno. — Ludvik Medvešek. (31. julija.)

Chicago, Ill. — Člane društva Na- rodni Vitezji, št. 39, SNPJ., opozarjam na sklepe zadnje redne seje izmed ka- terih je eden, da naj se vsi člani u- deleže prihodnje seje v nedeljo 28. ju- lija ob 2. popoldne v navadnih prostori- h. Seja bo zelo važna, kajti na dnevn- emu redu bodo točke, katerih nismo mo- gli rešiti na zadnji seji, na primer vo- litivne delegata. Za to je potrebna polno- stvelna udeležba, da bomo lahko izvoli- lili člana, ki bo deloval z najboljšimi močmi v korist društva in jednote. — Sklep društvene seje je, da mora vs- e članstvo našega društva prispevati po 25c v društveno blagajno prigodom našega zadnjega piknika. Plašajte to sveto s prihodnjim assessmentom. — Vr- ste mi vse nepridane vstopnice, oziro- ma svoto za prodane vstopnice, da nam bo šimpreje mogoče sestaviti čisti ra- čun našega piknika. — John Koren, taj- nik.

Mansfield, O. — Opozarjam člane društva Jadransko Morje, št. 238, S. N. P. J., naj se prihodnje redne seje po- stveljno udeležijo, ki se bo vršila 11. avgusta ob 1. popoldne v vsadnih prostori- h. Na dnevnem redu bo več važnih točk, kakor tudi razprave o VII. redni konvenciji. Bratje, konvencija in njeni sklepi so velikega pomena za bodočnost jednote, zato je potrebno, da se zani- mamo zanjo. Potrebno je, da se ude- ležujete seji, kadar so na dnevnem redu razprave o izboljšanju pravil naše organizacije. Društva pošljite delegata na konvencijo, od katerih ne smemo pričakovati, da bodo vršili ravno tako dobro delo v prilog jednote brez va- ših instrukcij od strani društva, kakor- če jim damo vsa potrebna navodila. De- legate bodo imeli lahko stališče, če jih seznanimo s željami članstva in za- to je potrebno, da se društva zato zani- majo. — Zato vas še enkrat pozivljam, da ne zamudite seje dne 11. avgusta. Iz- ostanejo naj le tisti, kateri so najne za- držani. — L. L., tajnik.

So. Burgetstown, Pa. — Dne 27. julija priredi društvo Slovenska Gorica, SNPJ., veselico, na katero vabimo vs- e tujakunde in okoliško slovensko oblin- stvo. Pričetek ob 7. zvečer. Vršila se bo v S. S. domu. — Frank Stogovec.

Kleis, Mont. — Opozarjam člane dru- štva Slovenski Napredek, št. 132, S. N. P. J., da se polnočtelno udeležijo pri- hodnje seje dne 4. avgusta v navadnih prostori- h na dnevnem redu bo več važnih točk, med drugim dajanje navo- dilni delegatu našega društva za VII. re- dno konvencijo. — Vaša dolžnost je, da se udeležujete vsaj vsake tretje re- dne seje. Nekatera društva upeljujejo proti članom, ki se ne udeležujejo redne seje, strogo naredbo, pa tudi pri nas bo treba nekaj ukrestiti v tem oziru. — Andrew Komaz, tajnik.

Johnstown City, Ill. — Društvo John- stown City, št. 91, SNPJ., priredi dne 4. avgusta veselico za John Linkovi far- mi blizo novega rova. Pričetek veselice ob 1. popoldne. Bratska društva od tu ob okoliških naseljih kakor tudi vs- ostalo slovensko občinstvo najjužnjaj- še vabimo na nako prireditve. Vstop- nina prosta. — Sklep društvene seje je, da se vsi člani našega društva se te- večerice se bo udeležili, bo kaznovan v zaniško društvenega zaključka. Izvzeti so le tisti, ki bodo imeli za ostanotno tekatne vzroke. — Matt Zaletel, tajnik.

Lawrence, Pa. — Društvo Prosveta, št. 245, SNPJ., je na svoji seji, ki se je vršila 14. t. m., sklenilo prirediti veseli- co, ki se bo vršila dne 27. julija zvečer v lastni dvorani. Čisti dobitek je name-

njen Slov. republikaškemu združenju. Ker se gre za dobro stvar, je potre- bil močeh gmočno pomagati k našemu povabilu na to prireditve, da po svo- jih močeh gmočno pomagati k našemu cilju za osvoboditev slovenskega naroda od okovov avstrijskih avtokratčnih verig. — Na veselico bo igrala izvs- ta godba in za fino potrebo bo pre- skrbljena. — Svoboda ljubeči Slo- venci na svideenje omenjeni večer. — Odbor.

Terre Haute, Ind. — Naznanjam čla- nom društva Delavski Venec, št. 221, SNPJ., sklep mesečne seje 14. julija, ki se glasi, da bo moral vsak član pri- spevati vsaki tretji mesec 25c v dru- štveno blagajno za pokritje društvenih stroškov. — Peter Znidaršič.

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, dne 28. julija, priredi slovenski socialisti čni pevski zbor Zarja piknik na Ka- stelicah v farmi v Nottinghamu. Naše pri- jateljstvo vabimo, da nas posetijo. Za za- bavo in potrebo bo izvrstno preskrb- ljeno. Nastopilo bo več pevskih zborov med njimi tudi zbor Svoboda iz Detroi- ta, Mich. — Ako hočete preživeti neko- liko veselih uric v naravi in slišati iz- vrstne pevski zbor Svoboda iz Detroita, potem nikar ne pozabite naše prireditve 28. julija. — Veseljeni odbor.

Johnstown, Pa. — Vabilo na piknik ki ga priredi društvo Adria št. 3, S. N. P. J. na Sam Rolyevji farmi, to je an- sprotj prostorom brata John Bombaha v Morevillu, dne 28. julija. Vstopnina za moške \$1.50. Dame vstopnice proste. — Priredba je namenjena v korist Slove- nskega doma v Cambria Cityju. — Slo- vensko občinstvo vabimo, naj se udeleži te prireditve v najobilnejšem številu. — Joseph Bečaj, tajnik.

Piney Fork, O. — Članstvo društva Novo Leto, št. 176, SNPJ., vabimo na mesečno sejo, ki se vrši dne 11. avgusta. V bodoče se bodo naše seje vršile pri- srodru Tomaž Kendorju v Nulu, O. — Po končani seji se bo razpravljalo o Slo- vensko republikanskem združenju, ki je volovinski organizaciji za reševanje je- govovskega vprašanja ter za zadrž- nje ameriških Slovencev. — Naznanjam tudi, da sem odločil tajništvo društva. Tajnikom je bil izvoljen brat Frank Stajk, katerega naslov je: Box 41, Pi- ney Fork, Ohio. — Na svideenje 11. av- gusta ob 10. dopoldne. Ciril Medved, do- sedanji tajnik.

Lyons, Ill. — Naznanjam članom dru- štva George Washington, št. 270, S. N. P. J., da je bilo na redni mesečni seji dne 9. junija sklenjeno sklicati izredno sejo članov našega društva, ki se bo vr- šila dne 4. avgusta. Na dnevnem redu bo razpravljanje o naši bodoči konven- ciji in dajanje navodil našemu delegatu, da se bo pozneje po konvenciji kritizir- al. "Tako bi morali narediti in ne drugače." 4. avgusta imate priliko, da poveste svoje mnenje in da se po stvar- ni diskuziji sprejmejo nasveti, katere bo večina smatrala za najboljše. Ude- ležite se te seje polnočtelno. — Tajnik. (31. julija.)

Indianapolis, Ind. — Naznanjam čla- nostvo društva France Prešeren, št. 34, SNPJ., da je bil sklep redne seje dne 14. julija, da mora prihodnji mesec vsak član(ica) prispevati 50c v društveno blagajno, ali pa po 25c dva meseca zapo- vedoma. To svoto morajo prispevati tudi tisti člani, ki so oddaljeni od dru- štvenega sedeža. — Člane, ki žive v drugih krajih, kjer so društva naše jed- note, opozarjam, naj si preskrbe pre- stopne liste in pristopilo k najbližnji slo- venski seji. — Zgodilo se je, da so nekateri taki člani zahtevali potni list, mesto prestopno karto. To daje mnogo nepotrebnega pisanja in poljanjevanja in povzroča tudi nepotrebne stroške in izgubo časa. Članstvo naj se neklbiko bolj pouči o pravih naših jednote, po- hodo take zahteve izostale. — Tony Berkopec.

Mansfield, O. — Opozarjam člane društva Jadransko Morje, št. 238, S. N. P. J., naj se prihodnje redne seje po- stveljno udeležijo, ki se bo vršila 11. avgusta ob 1. popoldne v vsadnih prostori- h. Na dnevnem redu bo več važnih točk, kakor tudi razprave o VII. redni konvenciji. Bratje, konvencija in njeni sklepi so velikega pomena za bodočnost jednote, zato je potrebno, da se zani- mamo zanjo. Potrebno je, da se ude- ležujete seji, kadar so na dnevnem redu razprave o izboljšanju pravil naše organizacije. Društva pošljite delegata na konvencijo, od katerih ne smemo pričakovati, da bodo vršili ravno tako dobro delo v prilog jednote brez va- ših instrukcij od strani društva, kakor- če jim damo vsa potrebna navodila. De- legate bodo imeli lahko stališče, če jih seznanimo s željami članstva in za- to je potrebno, da se društva zato zani- majo. — Zato vas še enkrat pozivljam, da ne zamudite seje dne 11. avgusta. Iz- ostanejo naj le tisti, kateri so najne za- držani. — L. L., tajnik.

So. Burgetstown, Pa. — Dne 27. julija priredi društvo Slovenska Gorica, SNPJ., veselico, na katero vabimo vs- e tujakunde in okoliško slovensko oblin- stvo. Pričetek ob 7. zvečer. Vršila se bo v S. S. domu. — Frank Stogovec.

Kleis, Mont. — Opozarjam člane dru- štva Slovenski Napredek, št. 132, S. N. P. J., da se polnočtelno udeležijo pri- hodnje seje dne 4. avgusta v navadnih prostori- h na dnevnem redu bo več važnih točk, med drugim dajanje navo- dilni delegatu našega društva za VII. re- dno konvencijo. — Vaša dolžnost je, da se udeležujete vsaj vsake tretje re- dne seje. Nekatera društva upeljujejo proti članom, ki se ne udeležujejo redne seje, strogo naredbo, pa tudi pri nas bo treba nekaj ukrestiti v tem oziru. — Andrew Komaz, tajnik.

Johnstown City, Ill. — Društvo John- stown City, št. 91, SNPJ., priredi dne 4. avgusta veselico za John Linkovi far- mi blizo novega rova. Pričetek veselice ob 1. popoldne. Bratska društva od tu ob okoliških naseljih kakor tudi vs- ostalo slovensko občinstvo najjužnjaj- še vabimo na nako prireditve. Vstop- nina prosta. — Sklep društvene seje je, da se vsi člani našega društva se te- večerice se bo udeležili, bo kaznovan v zaniško društvenega zaključka. Izvzeti so le tisti, ki bodo imeli za ostanotno tekatne vzroke. — Matt Zaletel, tajnik.

Lawrence, Pa. — Društvo Prosveta, št. 245, SNPJ., je na svoji seji, ki se je vršila 14. t. m., sklenilo prirediti veseli- co, ki se bo vršila dne 27. julija zvečer v lastni dvorani. Čisti dobitek je name-

rani na 20th St., East Moline. — Zahva- ljujem se bratu Anton Riholcu, ker je nam dal dvorano za seje v prejšnjih pro- storih brezplačno in sestri Mary Ri- hel, ker je izkazala podprtvovalnost za društvo s tem, da je dala prestor. — Anton Mravljec, tajnik.

Cleveland, O. — Spodaj podpisani se zahvaljujem vsem društvom SNPJ., ki so mi prisločili na pomoč v moji bo- lezni, ki je poglala mene in družino v največjo bedo. Srčna hvala vsem da- rovalcem. — Joseph Meho z družino.

Namnilo in vabilo. Dne 23. junija se je organizirala o- krajna organizacija Slovenskega repu- blikanskega združenja za Johnstownsko okolico. Organizirana je sporazumno s- društvu podpornih organizacij, katere predstavljajo zastopniki društev. Ti so pooblašeni pobirati prispevke od čla- nov njihovih društev, ki jih potem iz- robaajo vodstvu naše organizacije, ki posluje direktno z glavnim odborom S. R. Z.

Prihodnja seja okrajne organizacije SRS za Johnstown in okolice se vrši v nedeljo 28. julija v dvorani društva Sv. Alojzija v Conemaugh, Pa. Zače- tek ob 8. zjutraj. — Na tej seji bodo vodilne stalnega odbora krajevne or- ganizacije in več drugih važnih zadev. Zato je potrebno, da se zastopniki u- deležijo polnočtelno. — R. Novak, za- fasnaj tajnik.

Spremembe pri krajevalih društvih meseca junija 1918.

Slevijs, št. 1. — Izobčen: Louis Ba- skovic, št. 4702. Triglav, št. 2. — Umrli: Jozef Zab- kar, št. 6204; Frank Ferme, št. 63. Bratstvo, št. 4. — Novo pristopili: John Sais, št. 29826, John Stefanich, št. 29827.

Naprej, št. 5. — Izobčeni: Frank Klancar, št. 10623; Matija Kruh, št. 10901. — Novo pristopili: John Rozman, št. 29828, John Korosec, št. 29829. Bratstvo, št. 6. — Novo pristopili: John Lisevsky, št. 29830.

Trdnjava, št. 10. — Izobčeni: Ma- ry Staman, št. 12972; Frank Perlich, št. 17648. — Novo pristopili: Frank Dar- chek, št. 29831. Edinost, št. 12. — Novo pristopili: David Zupan, št. 29832.

Edinost, št. 13. — Izobčen, John Krakar, št. 1638. Slova, št. 14. — Novo pristopili: Frank Jereb, št. 29833; Mary Makovec, št. 29834; Frank Makovec, št. 29835. Slova, št. 16. — Izobčeni: Frank Sulek, št. 29837; Matt Perkovich, John Skropce, št. 29839. Joe Ritonja, št. 29840. Bled, št. 17. — Izobčeni: John Ravnik, št. 29716. — Novo pristopili: Jo- seph Križnar, št. 29838.

Sokol, št. 20. — Novo pristopili: Gocho Kristoff, št. 29839. Orel, št. 21. — Izobčen: Anton Ter- lep, št. 21254. Danica, št. 22. — Izobčen: Vladi- mir Dukmanovič, št. 16383.

Bratje Svobode, št. 26. — Novo pri- stopili: Anton Basman, št. 29840; Mihael Bergant, št. 29841. Novi Dom, št. 28. — Izobčen: Jo- seph Anič, št. 23199. Domovina, št. 29. — Novo pristopili: Primož Zakrajšek, št. 29843; Andrej Ko- vač, št. 29844.

Naš Dom, št. 33. Novo pristopili: St. Pisanec, št. 29845. France Prešeren, št. 34. Izobčen: Jernej Berlot, št. 22406. Novo pristopili: Joa. Šemlič, št. 29846. Ilirija, št. 38. Novo pristopili: Max Kaber, št. 29847; Fabjan Jahrek, št. 29- 848. Narodni Vitezji, št. 39. Izobčeni: Frank Koren, št. 10152; Anton Resinovič, št. 18407; Mike Sovoro, št. 25873.

Illinois, št. 47. Novo pristopili: Jos. Kravancja, št. 29849; Joseph Kreuz, št. 29850. Triglav, št. 48. Izobčeni: Joseph Stiblja, št. 18613; Matt Klancar cert. 18763. Ljubljana, št. 49. Novo pristopili: Tereziya Suzich, št. 29852.

Ekala, št. 50. Novo pristopili: Al. Sinkovec, št. 29853. V. Boj, št. 50. Novo pristopili: Fran- čiška Vehovec, št. 29854; Ivana Vehovec, št. 29855; Marija Lipovec, št. 29856. Jutrarnja Zora, št. 54. Izobčeni: Mike Rodman, št. 25884. Zavednost, št. 50. Novo pristopila: Rose Zlatorepec, št. 29857. Simona Gregorčič, št. 60. Novo pristopila: Anna Drobnič, št. 29858.

Sparta, št. 61. Novo pristopili: An- dro Zagar, št. 19859. Bratska Slova, št. 62. Izobčen: Mike Rodič, št. 2507. Prvi Maj, št. 65. Novo pristopili: Frank Mosenik, št. 29860; Mary Sikola, št. 29861. Dolene, št. 67. Izobčeni: Frank Spahij, št. 8749; Frank Spajč, št. 19367.

Slovene, št. 68. Novo pristopili: Jo- e Kostanjic, št. 29862; Frank Teršič, št. 29863. Triglav, št. 82. Izobčeni: Mihija Umberger, št. 22496. Planina, št. 83. Izobčen: John Šušnič, št. 17904. Dobri Bratje, št. 88. Novo pristopi- li: Leopold Dolenc, št. 29864.

Glas Naroda, št. 89. Izobčen: Niek Božičević, št. 16456. Novo pristopili: Ana Mihajlovič, št. 29865. Johnstown City, št. 91. Novo pristopi- li: Matt Kruljac, št. 29866. Rožna Dolina, št. 92. Novo pristopi- li: Alexander, št. 29867. Crim, št. 97. Novo pristopili: Simon Mijil, št. 29868.

Ekol, št. 98. Izobčeni: John Bratko- vič, št. 4581; Anton Janko, št. 6200; Jernej Osepč, št. 6480; Anton Kastelo, št. 12138. Trdnjava, št. 101. Novo pristopili: Anton Mervja, št. 29869. Prostot, št. 106. Novo pristopili: Charles Paškar, št. 29870; Vrtinr Hod- nik, št. 29871; Joseph Čeris, št. 29872; Ka- terina Vidrič, št. 29873.

Uplaniški raj, št. 107. Izobčeni: St. Gašparič, št. 17269. Slovenski Rudar, št. 110. Novo pristopi- li: Andrej Ekar, št. 29874. Slovenski Sinovi, št. 112. Izobčeni: Anton Gliha, št. 15219. Novo pristopi- li: Ivan Kavčič, št. 29875; Frank Obres, št. 29876. Jolietška zVrednost, št. 115. Novo pristopili: Andrej Orlovic, št. 29877.

Logarski Zvonovi, št. 116. Izobče- ni: Nikola Miletič, št. 27287; Frank Braška, št. 24279; Josip Kostolič, št. 2198.

Slovenski Sokol, št. 118. Novo pristopi- li: Frank Lenarčič, št. 29879; Helena Ugronavič, št. 29880. Moška Jednopravnost, št. 119. Novo pristopili: Jenny Popit, 29881; I- vana Ravnikrič, št. 29882; Frances Jan- ka, št. 29883. Zvezda Detroitskih Slovencev, št. 121. Izobčeni: Frank Moravski, št. 20530; John Oshben, št. 19214. Novo pristopili: George Opatic, št. 29884; George Ko- vach, št. 29885.

Hibbing, št. 125. Izobčen: Louis Jager, št. 21459. Primag Truhar, št. 126. Izobčen: Joseph Rojer, št. 23514. Novo pristopili: Anton Mulce, št. 29885; Frank Česin, John Kump, št. 29888; Frank Kontek, št. 29889; Anton Abram, št. 29890. Lips, št. 129. Izobčeni: Anton Te- kačič, št. 8810. Novo pristopili: Lovrenc Zupančič, št. 29891; Anton Skufca, št. 29892.

Evcioteh, št. 130. Izobčeni: Kati Oković, št. 25602. Novo pristopila: Ana Oršlan, št. 29893. Slovenski Napredek, št. 132. Novo pristopili: Paul Megdel, št. 29894; John Pruh, št. 29895. Balkan, št. 133. Novo pristopili: Mary Urbančič, št. 29896.

Napredne Slovence, št. 137. Novo pristopili: Mary Rajcevc, št. 29897; Ma- tilda Thomas, št. 29898; Eva Botnjak, št. 29899; Mary Udovich, št. 29900. Mary Plot, št. 29901; Mary Kovačič, št. 29- 992; Mary Kovačič, št. 29903; Jennie Le- sar, št. 29904. Mir, št. 142. Izobčen: John Nose, št. 22082. Novo pristopili: Matija Kastele, št. 29905.

Slovenski Lavec, št. 143. Izobčen: Peter Hrella, št. 14051. Slavček, št. 145. Novo pristopili: Ja- kob Adam, št. 29900; Stefan Laznik, št. 29907. Kanarček, št. 146. Novo pristopili: Marija Andolšek, št. 29908.

Vodnikov Venec, št. 147. Novo pristopi- li: Charles Zupančič, št. 29899; Ant. Jankovič, št. 29910. Slov. Narod, št. 153. Novo pristopi- li: Joseph Skeja, št. 29911; Ivan Fra- nja, št. 29912; Joseph Bahon, št. 29913.

Zavedni Zonedje, št. 158. Novo pristopi- li: Mike Kirbič, št. 29914. Lander Adamič, št. 165. Izobčeni: Tom Fabjančič, št. 24310; John Bekjačič, št. 25096. Novo pristopili: Matt Posun, št. 29915; Joe Lovarič, št. 29916.

Sinovi Slove, št. 168. Novo pristopi- li: Antonia etoishrudetaoishrudet pila Antonin Brosevec, št. 29917. Dolence, št. 170. Novo pristopili: John Androlca, št. 29918; Anton Ciolliot, John Paldiga, št. 29920; Mari Šolevec. Slovenski Prijatelj, št. 171. Novo pristopili: Albert Riecl, št. 29922; Joseph Riecl, št. 29923; George Dorja, št. 29924.

Dobri Prijatelji, št. 172. Novo pristopi- li: Martin Curil, št. 29925. Slava, št. 173. Novo pristopili: Pol- ona Ogrižek, št. 29926; Peter Bu- kovce, št. 29927. McKinley, št. 175. Izobčen: John Champa, št. 16555.

Mars, št. 177. Izobčen: Anton Polle, št. 25016. Dom in Svet, št. 181. Novo pristopi- li: Mile Barič, št. 29928. Slovenski Rudar, št. 182. Novo pristopi- li: Marija Katalinich, št. 29929. Pobratimlja, št. 188. Novo pristopi- li: Tomo Popovich, št. 29930.

Sinovi Slove, št. 190. Novo pristopi- li: Blaž Godeta, št. 29931. Abacia, št. 191. Novo pristopili: Anton Kinkela, št. 29932. Venera, št. 192. Novo pristopila: Mary Vinsek, št. 29933. Cvetko, št. 196. Novo pristopili: Joseph R. Vidmar, št. 29934.

Austrijski Slovenci, št. 200. Novo pristopili: Bogdan Misterič, št. 29935; Chali Basković, št. 29936; Jacob Bohok, št. 29937; Anton Čujko, št. 29938; Andrej Urbanc, št. 29939; George Tašek, št. 29940; Mat Tomič, št. 29941.

Pivk, št. 201. Novo pristopili: Jo- han Metelko, št. 29942. Narodni Bratje, št. 202. Novo pristopi- li: Valentin Grguric, št. 29943. Leo Tolstoj, št. 205. Izobčeni: Frank Roth, št. 15988; Johar Benko, št. 23464.

Slovenska Hrvatska Slova, št. 207. Izobčeni: P. Maurin, št. 4477; Anna Dol- bar, št. 23046; Joe Lomar, št. 20803; Anton Konda, št. 21731. Novo pristopili: Matt Pekelj, št. 29944; Celestin Milos, št. 29945. Slovenska Zmaga, št. 208. Novo pristopila: Frančiška Fondi, št. 29946.

Nekumskih Slovencev, št. 209. Iz- občen: Leonard Skube, št. 11625. Slovenska Družina, št. 211. Novo pristopila: Margaretta Stajner, št. 29947. Studenček pod Škalo, št. 213. Novo pristopili: Mary Krulik, št. 29948; Helen Ellis, št. 29949; Anna Stargel, št. 29950; Barbara Frano, št. 29951.

Virginia, št. 215. Novo pristopili: Peter Škarj, št. 29952. Notranjska Zarja, št. 216. Novo pristopi- li: Andrej Barla, št. 29935; Jacob Silec, št. 29954. Naprednost, št. 225. Novo pristopi- li: Alojzija Šunč, št. 29955.

Kari Marx, št. 225. Izobčen: John Prauškar, št. 25182. Novo pristopili: August Galle, št. 29951. Utah, št. 227. Novo pristopili: Ni- kola Erer, št. 29958. Biner, št. 228. Novo pristopili: Frances Pirnat, št. 29959; Mary Knez, št. 29960.

Rajski Glas, št. 230. Novo pristopi- li: John Korjak, št. 29917; Novo pristopi- li: Gati Casseff, št. 29961; Joseph Fox, št. 29962. Bratska Slova, št. 236. Novo pristopi- li: John: Bock, št. 29963.

Maj, št. 240. Novo pristopili: Mile Ceran, št. 29964. Slovenska Hrvatska Slova, št. 241. Novo pristopili: Joseph Tavitil, št. 29965; Stanley Hobar, št. 29966; John Šnajder, št. 29967.

Skrb za Prihodnost, št. 244. Novo pristopili: Frančiška Vusič, št. 29968; Stevo Šabič, št. 29969; Stevo Kuitcon, št. 29970; Lucija Jovič, št. 29971; Joseph Šek, št. 30000.

Ljubozen Bratje, št. 263. Novo pristopi- li: Helena Bukovec, št. 29983. Prvi Maj, št. 268. Novo pristopi- li: Joe Brolja, št. 29984; Matt Gašper- lich, št. 29982. Nova Sloboda, št. 271. Izobčeni: Joe Kosak, št. 19311; Alekša Stranič, št. 28389; Niek Bilic, št. 27810.

Prosveta, št. 275. Novo pristopili: Tony Nebetsky, št. 29986; Martin Kauf- man, št. 29987. Abraham Lincoln, št. 279. Izobčeni: George Majunari, št. 29918. Pomoč, št. 277. Novo pristopi- li: Alex Peč, št. 29988.

Nanos, št. 278. Novo pristopili: Abton Evariz, št. 29989. Slovence, št. 282. Novo pristopila: Mary Gregorica, št. 29990. Vila Velibita, št. 284. Novo pristopi- li: Sam Latch, št. 29991.

Mississippi, št. 286. Novo pristopi- li: Meri Komotar, št. 29992. Slovenska Gorica, št. 287. Novo pristopili: Andrej Perko, št. 29993; Tom Kubica, št. 29993. Fredericktown, št. 288. Novo pristopi- li: John Brinskely, št. 29996.

Zmaga, št. 290. Novo pristopili: Frank Medvod, št. 29907; Frank Ostauk, št. 29998; Frank Bonedich, št. 29999. Zvezda, št. 297. Izobčen: Victor Kinkela, št. 28894. Novo pristopili: Joseph Gorak, št. 30001; Dragutin Pavlič, št. 30002; Peter Simović, št. 30003; August Lexa, št. 30004.

Studenček, št. 298. Izobčen: John Doranj, št. 27014. Napredni Slovenci, št. 300. Novo pristopili: Slavko Gumerec, št. 30005. Slovaost, št. 303. Novo pristopila: Amalie Kotman, št. 30014.

Prijaznost, št. 305. Novo pristopili: Martin Valte, št. 30006; Frank Sternlich, št. 30007; Martin Slatiasek, št. 30008. Gorjansko Jezero, št. 306. Izobčeni: Jozef Begović, št. 28383. Nanos, št. 310. Novo pristopila: Mary Zusan, št. 30009.

Gora, št. 311. Novo pristopila: Urška Debevec, št. 30010. Bialca, št. 313. Izobčeni: Stevo Flator, št. 26

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Piše GREGOR KOROBAČ
pl. GAJŽLA.

Prvo nedeljo milosti polnih pasjili dni sem ravno namazal moj luftaif, ko mi sosedov fant prinese majhen, bel letak, in ker se mu je pisava videla znana (besedilo slovensko in abeceda latinska), sem prečital vsebino. Stalo je tam približno to-le:

Vabilo na shod, ki ga priredi znana podružnica znane zveze na znano prvo nedeljo pasjili dni v znani dvorani na znani cesti v Chicagu. Kazale se bodo znane žive slike in nastopilo bo več znanih govornikov iz znanih slovenskih naselbin. Vladala bo znana svoboda govora. Znane slovenske deklice bodo zapele več znanih slovenskih pesnjak.

Ej — sem si mislil — če bi bil tale letak eela knjiga, bi jaz svetoval pisatelju, da si izposodi od Redo Murnika naslove treh njegovih del in krsti knjigo na vse tri, namreč: "Znanzi-Navihanci-Jari junaki". — Na shod pa nisem šel, ker se mi je zdelo, da se ne izplača, ker je itak že vse tako znano, in kjer pride toliko znanih skupaj, je mogoče sama žlahta in v žlahti večih nastane hud špetir. Naravnal sem črtalo luftaifa v zapadno smer in poletel proti Maple Hillu. Nežne plavice so se nam aramežljivo nasmihale izmed rži in poleg njih se je klanjal elegantni mak v gizardem rdečem turbanu. V seči je drhtel bezeg in njegov vonjava se je mešala s sladkim duhom sušicega se senna.

Monarhistične in druge trdnjave reakcije padajo. V slovensko-ameriškem Rimu je zaplapolala republikanska zastava in v številnih krajih, ki so se dozdaj smatrali za "no man's land", se vije prapor svobode. Ob Marni so Francozi in Američani povedali kajzerju in njegovim bandi, naj grejo spat do mov v Berlinu. Oh tej znameniti reki Marni so se ameriške in zavezniške klesče pokazale, da zamo rejo strelci neke najtrši oreh, ampak tudi trde tevtonske butice in lioni "napredujejo" — ne proti Parizu, ampak rakovo pot proti Berlinu. — Veselo so doncle lepe slovenske pesmi iz čistih grl članov društva Sava in naših deklet, da je odmevalo po izmikanem Maple Hillu. Kdo bi ne bil vesel slišati, da se blizu in daleč kažejo znaki svobode in demokracije in da jih je več v vsakim dnevem. Praznično se je leketalo hrastovo in orehovo listje, praznično je izgledal z zelenimi vejami okinčani vir mokre tolažbe, čentara svetega Gaminusa, vabljivo so duhtele razne pečene sladkosti tega sveta. Okoli svetega štora, vrhu katerega se je šopirila lilena Hrenola, se je zbiral krog junakov dneva. V različnih pozah stoječi, sedeči in ležeči so služili sveti umetnosti. Takt jim je dajal pevovodja z gorjačo, ki je bila tako naravna, da bolj biti ni mogla. Gorje mu, kdor je napačno zinil! Mož je zamahnil z gorjačo kot Kerjavelj, ko je hudila presekal. Ko jim je "štine" zmanjkalo, šli so se pokropčati k viru življenja, intermission pa je izpolnila Hrenola, iz katere so se vsipale opere, valčki in koračnice. Razume se, da je večkrat prišel na vrsto tudi živahni naš "overthere". Velik dogodek v zgodovini omenjenega dne je bilo dejstvo, da se me je spomnila dobro srčna nimfa z velikim kosom home made potice. Saj nisem bil lačen, bogovi vedo da ne, ampak za potico zatajim vse papešve bute in vse cesarske in kraljeve sankcije. Ravno tako kot potica sama, me je pa veselil dokaz, "da ena duša še živi", ki vsaj takrat misli name, kadar ima opraviti z orehovo potico.

Okrogle, rdečelične farmarice, ki so v dolini pod Maple Hillom molze krave, so nas povpraševale, "kdo je vriskal, kdo je pel, kdo je bil tako vesel..." Povedali smo jim, da so bili člani pevskega društva Sava, klub slovenskih deklic in nekaj izoliranih pečarjev, med katere se šteje tudi reporter Gajžla.

Zadnje čase so mi moji would-be-prijatelji pri vsaki priliki svetovali, da naj mufam v gorkejšje kraje. Jaz sem jim zatrjeval, da me pravzaprav nič ne zebe in da razen ta lačne jetike v žepu in dveh votlih zob v klepetalniku je vse zdravo pri naši hiši. Pa ni nič izdalo. Vedno in vedno so mi prigovarjali, naj menjam klimo in sicer naj grem v gorkejšje kraje. Vem preje tem bolje. Nazadnje sem jim res začel verjeti, da mi hočejo dobro, ker jih tako skrbi moje zdravje in čestital sem sam sebi, da imam take prijatelje. Vprašam torej enega, kam mi svetuje iti: v Californijo ali Florido? Pa veste, kaj je dejal? "Idi k vragu," se je odrezal. Zdaj pa pomislite vi, "ni" je to lepo, ali "je" to grdo, od enega prijatelja, da me pošilja v gorkejšje kraje in sicer k vragu! Sure, tam je toplo dovolj. Pa ne grem, nalašč ne! Saj je nazadnje vseeno, če sem v družbi Messrs. Vragov in njih rogate žlahte, ali pa se bratsko pozdravljam s cenjenimi sobratji, ki mi prijateljsko svetujejo v gorkejšje kraje. Gorko je pa tu bolj kot na peklenskem pragu. Saj so se prismejali idilični pasji dnevi v vsem svojem veličanstvu.

Gajžla.

Nanj ni napravilo utisa: "Vojil sem se s pesnikom Pelakovom po deželi in se čudil njegovemu zanimanju za najmanjše stvari in naravi. Prišla sva tudi do velikega farmarskega doma, katerega je vihar spremenil v podrtijo, ki je nudila prav žalostno sliko. Pelakovu so kapale solze po licih, ko je ogledoval učinke naravne sile." — "Ali je Pelakov posedoval tista poslopja?" je vprašal človek, v čigar duši ni bilo prostora za sentimentalnost.

Tat sreče: — "Moje življenje je zavarovano za \$50,000", je dejal ponosno Mr. Crustiboy. "Ali si se že kedaj razgovarjal z mlado gospo Crustiboy o možnosti tvoje smrti neki dan?" — "O, da, take razgovore intama večkrat." — "I kadar sta razpravljala o tej možnosti, ali si opazil veselje na njenem obrazu, ko je gledala tvoj starikev obraz in videla v duhu kup tisočakov, ki jih dobi po tvoji smrti?"

Previdne gospodinj

Imajo doma volno eno steklenico Dr. Richterjaevga

PAIN-EXPELLER

Zanesljivo sredstvo za vstrigo pri revmatičnih bolečinah, prehladu, navneljenju itd.

Jedino pravi v varstveno znamko s ščira

Dr. in št. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street. New York, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ.

Kajiga obsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdajne potrebe, navodila za angleško pisanje, spisevanje angleških pisem in kako se postane ameriškani državljan. Vrhu tega ima knjiga dozdaj največ slov. angl. in angl. sovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priseljenke angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljenca ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.50 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,

530 W. 145th St., New York, N. Y.

Pišite po cenik slovenskih knjig.

Glavni urad Tel. Lawndale 3099

Stavbinde in poslovalno društvo "PROSVETA"

FRANK KRENEK

IZVIRNA POSTREŽBA

vegal 27. ulica in Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds. Em. Beranek, podpreds.

Adof J. Krasa, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s poštno hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis ulice, CHICAGO, ILLINOIS.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ko le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko čeni kot itemeljni kamen poslopja za katerim vsaki stromi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogrdar kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali broca početka ni nikdar ničesar. Zatorej pridite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko, z vlogo enega dolarja dobite vaše bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko.

Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v stare domovine po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Kapital, vloga in prebitok znaša nad \$5,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenilke pošiljamo zastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Delo za premogarje. Koks vleči. Navadne delavce.

Premogarji zaslužijo dnevno — 5.50 do 8 dolarjev. Vleči koka iz peči zaslužijo dnevno — 5 do 6 dolarjev. Navadni delavci zaslužijo dnevno \$3.30 do \$4.15. — 8 urno delo. — Uprashaite takoj v sosednjih krajih: Latrobe, Mt. Pleasant, Connellsville, Uniontown, Pa. — Vsi ti prostori so blizu Masontown in Fairchance, Pa.

H. C. FRICK COKE CO., SCOTSDALE, PA.

PODPIRAJTE SVOJE ROJAKE!

Izdelujem vsa dela spadajoča v čevljarsko in sedlarsko obrt. Delo jamčim. Nizke cene. Točna postrežba.

Frank Martinjak, Ely, Minn.

NAKLADALOB

s družinami in samce potrebujoma.

THE RELIANCE COAL & COKE CO., GLOMRAW, KY.

Bližnje mesto je Hazard, Ky., Perry Co. "Drift" rov. Premog je visok 4 čevlje in 4 pale. Ni škrlavine. Delo s strojem. Stalno delo. Boljši delavci zaslužijo od \$50.00 do \$120.00 na dva tedna. Odprite svetilke so rabijo. Prodajalno, dobre hiše s električno razsvetljavo in vodo so dobe v najem za \$1.50 od sobe. Sole in cerkve. Pridite osebno ali pa pišite na: The Reliance Coal & Coke Co., Glomawr, Ky. Vzemite Louisville Nashville R. R. iz Winchester, Ky. ali pa iz McRoberts, Ky.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verižice, privezke, prstane, itd., kakor tudi ženske ure, verižice, zapravice, zapustne ure, lavaličje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, privezke, broška, igle itd. različnih Jednot in Zvez. Vank kos robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST., Chi. Rav. Bank Bldg. (Room 605) CHICAGO, ILLINOIS.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Čerpe in stenske ure, prstane in medaljone vsih slov. Jednot in Zvez, broške, zapravice, diamantne prstane in lavaličja, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo statuto po naki cen.

PODRUŽNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečne odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cene.

Srajce Velika zaloga
moških srajc \$1.00 do \$2.50
Svilene srajce \$3.00 do \$6.00
Predno kaj kupite oglejte si našo trgovino.

OBLEKE

Izdelujemo moške obleke po meri zaloga inozemskega i tujezemskega blaga. Vedno nizke cene.

Klobuki najnovejši
černal, sivi, zeleni, rjavni in modri 2.00 2.50 3.00 3.50 4 00

Belaj & Močnik 6205 St. Clair ave Cleveland, Ohio

Frank Scurich
"REALTOR"
Telefon 72 W. Bridgeville. BRIDGEVILLE, PA.

Imam na prodaj nad 300 stavbinih zemljišč v Bridgeville, Pa., in okolici. Cene stavbišč (lotov) so od \$275.00 do \$750.00. Pogojni so zelo ugodni, lahko izplačujete na mesečne obroke. V mestu in okolici je veliko Slovencev in drugih Slovanov, ki so se kupili zemljišča in hile od mene, ter z nakupom so zadovoljni. Tu in v okolici lahko dobite delo v premogovih rovih in tovarnah. Mesto lepo raste in ima bodočnost. Delo se lahko dobi. To mesto je v bližini velikega mesta Pittsburgh, Pa., in v tem mestu se vsaki dnevno do 30 vlakov. Na prodaj imam tudi več hiš s stavbišč, katere se prodajo na lahke odplačila. Vi veste, da je stanarina vsak dan višja in se težko dobe stanovanja, torej je najboljšje, če kupite svoj dom, cene grede gor vsak dan, torej ne odlašajte z nakupom. Lahko se pripravite pri mojih odjemalcih, vai so zadovoljni. Pišite takoj za pojasnila, ki vam jih dam radevolje. — Kot javni notar sem vam vedno na razpolago. Zavarujem tudi posestva in pohištvo proti ognju. Pišite ali pa pridite osebno k meni, kajti prepričan sem, da se ne boste kosali, ako stopite z menoj kot Slovencom v direktno zvezo.

Marija Sluga

1828 W. 22nd St. Chicago, Ill. Telephone Central 4730 ikusena in s dravnim dovoljenjem potrjena **BABICA** se vlihodno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ovcim in otrokom.

ISOSEM SVOJO

sestrično Mary Gorlean, katere je bila pred štirimi leti na 427 Virginia St. Milwaukee, Wis. Doma iz Slovenje Vas na Spodnjem Stajerskem. Prosim jo, da se mi sama takoj oglasi, ali pa naj kdo drugi naznani njen naslov. Poročiti ji imam zelo važne stvari. Moj naslov je: Agnes Maršič, P. O. Box 63, Luzerne Mines, Pa.

Na programu je bilo vse od zaganja in visoke politike, pa do Gaminovih in Marijacejskih kapljic, krah, pečenega krompirja, kislega fižola, vodnih nimf in evitečega bezga. Zadnja straža, ki je pogasila taboriščni ogenj in zadnjo žejo, se je baje prekratila v pevsko društvo "Sova". Ker sovji narod boljše vidi po noči kot po dnevi, so naši junaki baje znali Halleyev komet št. 2, ki je opletal s svojim repom po hrastovih vrbo